

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

2ND CLASS MAIL  
June 25, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIS - JUNE 25, 1996

Nr. 123

## Baltijos prezidentų apdovanojime dalyvaus per 650 svečių

Niujorkas, birželio 21 d. — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas birželio 23-25 d. lankysis Niujorke, kur birželio 25 d. ištaigingame „The Pierre“ viešbutyje, Rytų-Vakarų Studijų Institutas iškilmingos vakarienės metu įteiks apdovanojimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentams, praneša Lietuvos Misija prie Jungtinių Tautų.

Institutas skiria kasmetinį apdovanojimą tų valstybių politiniams vadams, kurių politinės programos reikšmingai įtakojo Rytų ir Vidurio Europos regiono valstybių saugumą bei ekonominį stabilumą. Apdovanojimą Baltijos valstybių prezidentams įteiks prezidento Bill Clinton kabineto narė JAV ambasadorė prie Jungtinių Tautų Madeleine Albright. Ceremonijos metu taip pat bus pagerbtas Donald Kendall, buvęs PepsiCo, Inc. tarybos prezidentas, už prekybinių ryšių plėtojimą su Rytų Europa.

Apdovanojimo metu taip pat įvyks premjera CBS televizijos tinklo parengtos trumpos video juostos apie tris Baltijos valstybių prezidentus.

Pasak rengėjų, susidomėjimas šiuo renginiu yra didesnis negu praėjusiais metais, kai buvo pagerbtas Ukrainos prezidentas Leonid Kuchma ir buvęs JAV prezidentas George Bush. Pasakutėmis žiniomis, apdovanojimo iškilmėse dalyvaus apie 650 svečių. Jų tarpe yra Westinghouse tarybos prezidentas Michael Jordan, Metromedia International Group tarybos prezidentas John W. Kluge, Turner Broadcasting, Motorola, Johnson & Johnson, Citibank, Chemical bei Chase bankų, teisininkų, estų, latvių ir lietuvių bendruomenių atstovai. Vakarienių metu surinktas lėšas Rytų-Vakarų Studijų Institutas, atsižvelgdamas į Baltijos valstybių pageidavimus, panaudos bendradarbiavimo bei pagalbos programų Baltijos valstybėse.

## Lenkijos parlamentarai remia Lietuvos NATO siekius

Vilnius, birželio 19 d. (AGEP) — Lenkijos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Jerzy Smajdzinski įsitikinęs, kad NATO plėtimas negali baigtis Vyšegrado šalių priėmimu. „Baltijos regionas yra labai svarbus politškai, ir mes remiame Lietuvą tiek politškai, tiek materialiai“, spaudos konferencijoje trečiadienį Vilniuje sakė įtakingas Lenkijos politikas.

Jis pabrėžė, kad Lenkijos Gynybos ministerija geriausiai įgyvendina prieš trejus metus pasirašytą bendradarbiavimo sutartį kaip tik su Lietuvos Krašto apsaugos ministerija. Lenkijos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto delegacija tolygiaus Lietuvos komiteto kvietimu su atsakomuoju vizitu į Vilnių atvyko birželio 17 dieną. Per tris dienas jie susitiko su Seimo pirmininku, Lietuvos ir Lenkijos tarp-parlamentinės grupės nariais, krašto apsaugos ir kariuomenės atstovais.

Buvęs Lenkijos gynybos ministras, dabar komiteto vicepirmininkas Janusz Onyszkiewicz sakė, kad Lenkija remia ir

įgyvendinimui.

Niujorko vizito metu, Baltijos valstybių prezidentai susitiks su kandidatu į JAV prezidentus, nesenai iš senatoriaus pareigų pasitraukusiu Bob Dole. Toliau mesnėje Baltijos valstybių prezidentų programoje Niujorke yra numatyti susitikimai su galimais investitoriais Baltijos valstybėse, pranešimai ir diskusijos Rytų-Vakarų Studijų Instituto geopolitiniame seminare. Šiame seminare dalyvaus JAV politologai, analizuojantys Vidurio ir Rytų Europos ir Baltijos valstybių regiono saugumo perspektyvas. Numatyti susitikimai su Amerikos žydų atstovais ir „The New York Times“ dienraščio redakcinė kolegija.

Vizito į JAV metu, Baltijos valstybių prezidentai taip pat vyks į Vašingtoną, kur Baltuosiuose rūmuose susitinka su JAV prezidentu Bill Clinton, Valstybės sekretoriumi William Perry bei JAV Kongreso ir Senato atstovais.

Lietuvos prezidentą į JAV lydės užsienio reikalų ministras Povilas Gylys, prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais amb. Justas Paleckis ir Lietuvos Investicijų Agentūros Generalinis Direktorius Algis Avizienis.

Siekiant užmegzti ir pagerinti ryšius su JAV kampanijai atstovais, prezidento vizito metu apie 20 Lietuvos verslininkų savo lėšomis atvyksta į Niujorką. Jie dalyvaus birželio 25 d. Citibank patalpose rengiamame Investorijų forume, kurio metu Baltijos valstybių pareigūnai ir verslininkai apibūdins investavimo į jų valstybes galimybes. Ši forumo organizuoja Rytų-Vakarų Studijų Institutas kartu su JAV administracijos įsteigtu Baltijos-Amerikos Ekonominio Bendradarbiavimo Fondu (Baltic-American Enterprise Fund) ir Lino Kojelio vadovaujamu JAV-Baltijos Fondu (U.S.-Baltic Foundation).

Lietuvos pastangas išjungti į trišalį Lenkijos, Vokietijos ir Danijos karinį bendradarbiavimą „Žinoma, Lietuvos karinės pajėgos kur kas mažesnės, nei kitų trijų valstybių, bet čia svarbiausia bus galimybė Lietuvai tiesiogiai bendradarbiauti ne tik su Lenkija, bet ir Vakarų partneriais“, sakė jis.

J. Onyszkiewicz pažymėjo, kad Lenkijos vyriausybė jau yra parengusi sutartis dėl karinių paslapčių saugojimo su Lietuva, tačiau tokį dokumentą turi ratifikuoti ir Lietuvos Seimas. Jis paragino Lietuvos politikus greičiau išspręsti juridines problemas, nes tik po šios sutarties Lenkija galės perduoti Lietuvai radarų technikos regioninei oro erdvei kontrolei kurti.

Lenkijos Seimo komiteto nariai pažymėjo, kad kyla finansinių sunkumų, kuriant bendrą Lietuvos ir Lenkijos taikos palaikymo batalioną. Tokių problemų turi ir Lietuva, tačiau tiek J. Smajdzinski, tiek Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Arūnas Ivškevičius spaudos konferencijoje išreiškė viltį, kad batalionas bus suformuotas iki



Birželio 14 d., JAV Vėliavos dienos šventės proga prez. Bill Clinton į Baltuosius rūmus pasikvietė 200 JAV etninių grupių atstovus. Pustrečio valandos užtrukusioje programoje kalbėjo prezidentas (prie pulsto), viceprezidentas Al Gore (sėdi iš kairės), svietimo sekretorius Richard Riley ir Nacionalinio saugumo patarėjas Anthony Lake. Prezidentas šia proga išskėlė tris punktus savo vizijoje Amerikos atečiai, kurie kaip tik kyla iš Amerikos imigrantų patirties: galimybės kūrėbai (opportunity) atsakomybė ir bendruomeniškumas. Jis nori, kad ateityje Amerika savo gyventojams teiktų dar daugiau tų galimybių kurti ir kurtis, kuriais imigrantai taip našiai naudojo, rodydami atsakomybę ir savo šeimoms ir bendruomenėms, o jų šiandien Amerikoje taip trūksta. JAV pabaltiečių tarpe buvo lietuviai Stanley Balzekas, Asta Banionytė, Rimas Česonis, ir A.P.P.L.E. programos Lietuvos mokytojams atstovė Jūratė Krokėtė-Stirbienė ir Shirley Sabo. Baltųjų Rūmų nuotrauka

## Žemės pardavimo užsieniečiams įstatymas įsigalios ne greitai

Vilnius, birželio 21 d. (AGEP) — Ketvirtadienį Seimo priimtus nutarimus pakeisti Konstitucijos 47 straipsnį bei ratifikuoti Asociacijos su Europos Sąjunga sutartį Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pavadino esminiu žingsniu į jungtinę, demokratine ir išvystytą Europą. Penktadienį spaudos konferencijoje Seimo pirmininkas taip pat sakė, kad siekiant pilnateisės narystės, Lietuvai reikės padaryti daugiau. „Pačios Europos sprendimai reikalingi, bet visų pirma reikalingi mūsų pačių“, sakė Č. Juršėnas.

Komentuodamas tai, jog už šiuos Seimo nutarimus vieninagai balsavo tiek LDDP, tiek pagrindinės opozicijos jėgos, Seimo pirmininkas pabrėžė, kad „fundamentaliaisiais Lietuvos likimo klausimais ne pirmą kartą pagrindinės politinės jėgos pademonstravo sutarimą ir įrodė, kad jos yra nacionalinės jėgos, kurios rūpinasi esminių klausimų sprendimais“. Seimo vadovas priminė, kad Konstitucijos pataisos įsigaliojimo tvarka skiriasi nuo paprastų įstatymų įsigaliojimo. Per dešimt dienų pataisą turi pasirašyti Seimo pirmininkas, po to per dešimt dienų ją turi pasirašyti prezidentas ir dar per penkis dienas pataisą turi būti paskelbta „Valstybės žiniuose“. Tačiau, visa tai įvykdžius, Konstitucijos pataisa įsigalios tik po mėnesio nuo priėmimo dienos.

Č. Juršėnas sakė esąs įsitikinęs, kad prezidentas pasirašys pataisą, ir sakė, kad pataisa turėtų įsigaliooti liepos 20-ąją. „Vadinasi tai bus per Česloviene“, pasidžiaugė Č. Juršėnas.

Seimo pirmininkas priminė, kad Europos Asociacijos sutartis įsigalios, kai ratifikuos visos 1998 metų pirmojo pusmečio, kaip numatyta.

Išvykdami Lenkijos parlamentarai pakvietė vel atvykti Varšuvon Lietuvos Seimo Nacionalinio saugumo komiteto delegaciją.

Europos Sąjungos, šalys ir su visomis jomis bus pasikeista ratifikaciniais raštais.

Tuo tarpu Konstitucijos pataisą lydinčis įstatymas, reglamentuojantis žemės pardavimo užsieniečiams tvarką, sąlygas ir apribojimus, įsigalios kitą dieną, po Asociacijos sutarties įsigaliojimo. Paklaustas, ar tai reikšia, kad iki įsigaliojant konstituciniam įstatymui, žemė galima bus išgyti naudojantis vien Konstitucijos pataisa, Č. Juršėnas sakė, kad taip „galima

## Lietuvos kaimo gyventojai – kategoriškai prieš žemės pardavimą užsieniečiams

Vilnius, birželio 21 d. (AGEP) — Labiausiai nusistatę prieš tai, kad Lietuvoje būtų parduodama žemė užsieniečiams grupę sudaro kaimo gyvenančios nedidelio išsilavinimo 40-60 metų moterys. Tai rodo gyventojų nuomonės tyrimas, kurį gegužės mėnesį atliko Baltijos Tyrimų įmonė. Žemės pardavimo užsieniečiams labiausiai parėmė mieste gyvenantys asmenys su aukštu išsilavinimu, kurių amžius nuo 30 iki 40 metų.

Apklausoje 2,003 gyventojus,

## B. Jelcinas Karaliaučiuje

Karaliaučius, birželio 23 d. (Tass) — Prezidentas Boris Jelcin, lankydamas Karaliaučiaus sritį, pareiškė, kad Maskva daro visa, kad šios srities santykiai su Baltijos šalimis „būtų geros kaimynystės politika“. Pasak jo, šiame kelyje yra viena kliūtis — požiūris į rusakalbių gyventojus Baltijos šalyse. Jo nuomone, labiausiai ci-vilizuotu būdu šis klausimas iš-spręstas Lietuvoje. Bet, deja, Latvijoje ir Estijoje beveik trečdalis gyventojų neturi pilietybės. Jis teigė darąs visa, kad būtų užtikrintos rusų teisės.

tik teoretizuoti ir fantazuoti“.

Praktiškai pataisa pradės veikti tik tada, kai įsigalios konstitucinis įstatymas, nes ja negalima bus naudotis. „Vyriausybė negalės daryti jokių sprendimų“, sakė Seimo pirmininkas.

Č. Juršėnas pasakė suskaičiavęs, kad leidimu išgyti žemę Lietuvoje galės naudotis 37 pasaulio šalys. Tai — 31 Europos valstybė, JAV, Kanada, Meksika, Japonija, Australija ir Naujoji Zelandija.

Tarp Europos šalių yra tiek Vidurio Europos valstybės, tiek Turkija, Kipras ir kitos Vidur-žemio jūros valstybės.

sulaukusius 15 metų ir daugiau, 28% jų nebuvo apsisprendę, ar Lietuvoje turėtų būti parduodama žemė užsieniečiams. Iš visų, turinčių nuomonę šiuo reikalu, 66% mano, kad žemė neturi būti parduodama, o 34% mano, kad ji turi būti parduodama.

Iš nuomonę turinčių apklaustųjų 72% moterų ir 60% vyrų yra prieš žemės pardavimą. Prieš žemės pardavimą užsieniečiams pasisako 78% kaimo ir 60% miesto gyventojų.

Didėjant išsimokslinimui, pasipriešinimas žemės pardavimui mažėja. Iš turinčių tik pradžios mokyklos išsilavinimą, 84% pasisako prieš žemės pardavimą. Iš turinčių aukštą išsilavinimą 44% pasisako prieš.

Didėjant amžiui, nusiteikimas prieš žemės pardavimą užsieniečiams taip pat didėja: nuo 56% (30-39 metai) iki 75% (50-59 metai). Kita amžiaus kategorija — 60 metų ir daugiau — jau kiek palankiau žiūri į žemės pardavimą užsieniečiams (73% prieš).

Šios apklausos rezultatai buvo paskelbti dieną po antrojo balsavimo dėl Konstitucijos 47 str. papildymo, kuris leidžia žemę parduoti ekonominei veiklai Lietuvoje vykdančioms užsienio

## UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

## Lietuvos premjeras ir JAV Gynybos departamento pareigūnas aptarė saugumo problemas

Vilnius, birželio 21 d. (AGEP) — Lietuvos premjeras Mindaugas Stankevičius penktadienį Vilniuje susitikęs su JAV gynybos sekretoriaus pavaduotoju John White, užtikrino, kad Lietuva pagal išgales stengiasi dalyvauti, stiprinant regioninį bei žemyno saugumą bei plečiant transatlantinį bendradarbiavimą šioje srityje. John White vadovaujama delegacija penktadienį atvyko į Vilnių dviejų dienų oficialaus vizito.

M. Stankevičius perdavė trijų Baltijos premjerų susitikime Vilniuje išreikštą susirūpinimą dėl sumažėjusio saugumo, peržiūrėjus įprastines ginkluotės Europoje sutartį ir pageidavo, kad suinteresuotos valstybės tokiais klausimais būtų informuojamos.

Anot Lietuvos vyriausybės spaudos atstovo pranešimo, J.

White pastebėjo, kad ginkluotės mažinimas, dėl kurio susitarta Vienoje, yra geriau nei jokio mažinimo, o atitinkama sutartis — geriau nei jokia. JAV Gynybos departamentu pareigūnas pažymėjo aktyvų Lietuvos vaidmenį taikos programose ir išreiškė užuojautą dėl lietuvių kario žuvimo Bosnijoje. Pokalbyje, kuriame dalyvavo krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius bei JAV ambasadorius Vilniuje James Swihart, taip pat svarstyta materialinės paramos Lietuvai gynybos srityje tema.

Gegužės mėnesį JAV Kongresas paskelbė dovanojant Lietuvos kariuomenei 130 kariškų džipų bei rėšio priemonių, uniformų, medikamentų už 12 milijonų dolerių. Tai bus technika iš likviduojamų JAV karių dalinių Europoje.

## Baltijos šalys rengia bendrą pareiškimą dėl Rusijos ginkluotės

Vilnius, birželio 19 d. (Elta) — Baltijos valstybių delegacijos Europos Tarybos (ET) Parlamenteinėje Asamblėjoje beveik suderino bendrą pareiškimą tekstą, kuriuo jie informuos Europos Tarybą „apie pakitimus Rusijos ginkluotės dislokavime, būtent apie tai, kad Rusijai prie Latvijos ir Estijos sienų leidžiama turėti didesnį sunkiosios ginkluotės skaičių“.

Baltijos šalių ET Parlamentinės Asamblėjos delegacijos tai nusprendė birželio 14 d. susitikime Rigoje, kuriame jie tarėsi dėl birželio 24 d. Strasbourg mieste prasidėsiančios ET Parlamentinės Asamblėjos sesijos, spaudos konferencijoje, sakė Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Lietuvos delegacijos ET parlamente vadovas Algis Gričius.

Baltijos valstybių bendradarbiavimas, jo nuomone, po trijų

šalių premjerų pastarojo susitikimo, „pradėjo rodyti tam tikrus gyvybės ženklus“. Gričius pasidžiaugė, kad įsigaliojo laisvos prekybos sutartis ne tik dėl pramonės produkcijos, bet ir žemės ūkio produktų, kad mūsų kaimynės pradėjo labiau domėtis magistralės Via Baltica tiesimu. Nepaisant bendrų pareiškimų apie vienybę, siekimų pasirodyti pasauliui ir Europai kartu, kai kurios Baltijos valstybės, pasak Gričiaus, mėgina pasirodyti individualiai. Toks pasirodymas individualiai, „nėra labai perspektyvus“.

„Aukščiausio lygio susitikimai — prezidentų, premjerų, užsienio reikalų ar gynybos ministrų — neduos laukiamų rezultatų, jeigu mūsų Baltijos šalių bendradarbiavimo pagrindą nebus ekonomika“, pabrėžė A. Gričius.

## Lietuva ilgainiui atsisakys valiutų valdybos, įsitikinę konservatoriai

Vilnius, birželio 17 d. (AGEP) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) partijos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius yra įsitikinęs, kad Lietuva privalės grįžti prie normalių centrinio banko funkcijų. „Tai turės įvykti — jeigu ne šiomet, tai 1997 metais“, sakė G. Vagnorius birželio 17 d. Seime įvykusioje spaudos konferencijoje.

Konservatorių valdybos pirmininkas mano, kad jau dabar reikia imtis organizacinių veiksmų, rengiantis išėjimui iš Valiutų valdybos modelio. „Jeigu nebus organizuotas šis darbas, Lietuvoje kils toks chaosas, koks buvo Meksikoje, atsisakius Valiutų valdybos“, pareiškė Vagnorius, pridurdamas, kad Lietuvos finansinė padėtis, dar sudėtingesnė, todėl ir ekonominės suirutės mastas gali praplečtis.

Šios apklausos rezultatai buvo paskelbti dieną po antrojo balsavimo dėl Konstitucijos 47 str. papildymo, kuris leidžia žemę parduoti ekonominei veiklai Lietuvoje vykdančioms užsienio

lenkti Meksikos pinigų krizės mastą.

G. Vagnorius teigė, kad prie normalių centrinio banko funkcijų negalima grįžti per vieną dieną. „Tai būtų pats liūdniausias pasirinkimas Lietuvai“, sakė jis.

Politinės partijos yra sutarusios iki Seimo rinkimų nekelti Lito patikimumo įstatymo klausimo, tačiau praėjusią savaitę ši tema vėl prisiminta po Lietuvos Banko valdybos pirmininko Reinoldiaus Šarkino spaudos konferencijos. Jis kalbėjo, kad yra įkurtas naujas departamentas Lietuvos Banke — Banko politikos departamentas. Jis rengs perėjimo prie naujos pinigų politikos planą. R. Šarkinas neminėjo, kada nauja pinigų politika pradės galioti.

## KALENDORIUS

Birželio 25 d.: Vilhelmas, Prosperas, Febronija, Baniutė, Mantminas.

Birželio 26 d.: Paulius, Dovydas, Salvijus, Jaunutis, Jaunius.



## SVEIKATOS KLAUSIMAI

„PLIAUKŠTELĖJIMAS  
BOTAGU“ LIETUVOJE  
DAR NEŽINOMAS

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Pirmieji du šio rašinio pavadinimo žodžiai yra kabutės, nes nekalbama apie botagą, kuris visiems piemenims žinomas, bet apie automobilio avarijos pasekmes ir nukentėjusiojo būklę. Tokie sužalojimai dažniausiai gaunami, kai į automobilį kas įvažiuoja iš galo. Patiriamas staigus ir nelauktas galvos spragtelėjimas atgal, o po to pirmyn, tuo suspaudžiant stuburo slankstelius ir aplinkinius kaklo audinius.

Lietuvoje, kaip ir visur kitur, automobilių avarių apstu. Tačiau Lietuvoje nukentėję vairuotojai nesiskundžia galvos bei kaklo skausmais, kurie labai populiarūs kituose kraštuose. Tai gana sensacinga informacija, tilpusi „The New York Times“ dienraščio medicinos mokslo skyriuje gegužės 7 dienos laidoje. Straipsnio autorė Denise Grady pastebi, kad Lietuvoje automobiliai nėra saugesni ir vairuotojų kankalai nėra stipresni. Naujų radinių šviesoje, skirtumas gali būti apdrudėje. Kaip žinoma, Lietuvoje vairuotojai neturi draudimų nuo asmeninių sužeidimų ir bylinėjimas po teismus nemada. Daugumas su avarijos sužeidimu susijusių gydymo išlaidų padengiami valstybės. Nors pamazų įvedama privataus sveikatos draudimo galimybė, čia aprašomos studijos metu nebuvo sužalojimo ieškinių, nebuvo galimybių pralobti teisme ar kaip kitaip. Ta prasme, nebuvo reikalo turėti „botaginio pliaukštelėjimo“ diagnozę.

Padėtis Lietuvoje yra aprašyta paskutiniame „The Lancet“, britų medicinos žurnale. Studijos autoriai yra norvegų mokslininkai. Jų teigimu, chroniškas „botaginio pliaukštelėjimo“ sindromas praktiškai nepasitvirtino. Akstinas šiai studijai buvo panašių sužalojimų epidemija Norvegijoje, turinčioje per keturis milijonus gyventojų. Ten jau yra įsisteigusi pacientų organizacija, turinti 70,000 narių. Organizacijos nariai — „botaginio pliaukštelėjimo“ sužalojimo cituojamas dr. Harold Schrader, universiteto ligoninės Trondheime neurologas: „Žmonės ieško atlyginimo už sužeidimus, kurie prilygsta ar sukrimo i foteli. Jie gauna milijonus kronų atlyginimo. Tai pavirto masine isterija“.

Dr. Schrader teigė, kad jis ir jo kolegos savo studijai pasirinko Lietuvą, nes joje mažai kas žino apie „botaginio pliaukštelėjimo“ sužeidimus ir, tik su

retomis išimtimis, nėra draudimo, kuris atlygintų už asmeninius sužalojimus.

Minėti švedų mokslininkai, nesakydami tikrojo studijos tikslo, išdalino sveikatos anketas 202 vairuotojams, kurių vairuojamas automobilis buvo stumtelėtas iš galo prieš metus (iki trejų metų) laiko. Avarių rezultatai buvo įvairūs. Vieno-lika nuošimčių automobilių buvo smarkiai sudaužyti. Kitų apdaužymas buvo mažesnis.

Vairuotojai buvo klausinėjami apie sveikatos simptomus. Gauti rezultatai buvo palyginti su atsakymais, gautais iš kitų 202 vairuotojų, kurie nėra turėję avarijos. Abi grupės buvo iš to paties miesto. Studija nerado skirtumų tarp vienos ir kitos grupės. Trisdešimt penki nuošimčiai „avarininkų“ turėjo kaklo skausmus. Antroje — kontrolės — grupėje tokių buvo 33%. Taip pat 53% „avarininkų“ ir 50% kontrolės grupės turėjo galvoskaudžius. Jų išvada: niekas dėl avarijos neturėjo padarinių ar luošinančių simptomų.

Dr. Schrader su savo kolegomis prisipažino, kad tokių rezultatų nesitikėjo. Jie manė, kad bent keletą suluošintų nuo „Botaginio pliaukštelėjimo“ sužeidimų. Nerado nei vieno, net ir tarp 16% vairuotojų, kurie prisiminė, turėję kaklo skausmus tuoj po avarijos. Kai studijos dalyviams buvo paaiškinta apie studijos tikslą, jie staciai stebėjosi, kad prieš metus ar seniau įvykusi avarija dar turėtų kokių pasekmių asmens sveikatai. Dr. Schrader prisimena vieną epizodą pašnekesyje su studijos dalyviais. Jie sakė: „Galvoskaudžiai? Kodėl mūsų neklauš, kodėl po dvejų metų nuo avarijos mes dar negavome detaliu automobilio sutaisyti?“

Paskelbus studijos rezultatus Norvegijoje, „botaginio pliaukštelėjimo“ invalidų organizacijos vadovas net grasino studijos autorius traukti teisman. Buvo užuominų, kad studiją finansavo draudimo pramonė. Iš tikrųjų studiją finansavo universitetas.

Nors dr. Schrader neabejoja trumpalaikių sužeidimų buvimu, jis skeptiškas dėl ilgalaikių sužeidimų dažnumo. Jo išvados sutinka su rezultatais, paskelbtais prieš metus moksliniame žurnale „Spine“. Ten vienos studijos rezultatai skelbė, kad apie 90% „botaginio pliaukštelėjimo“ sužalojimų, pareikalavusių nedidelį gydymo pastangų, išnyko per keletą savaičių. Kaip ir daugeliu kitų atvejų, yra ir kitaip manančių bei prieštaraujančių. Lengvesni su-



Po sutvirtinimo sakramento apeigų Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje š.m. gegužės mėnesį. Pasaulio lietuvių centro Bočių mėnėje (iš kairės): misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ, vysk. Paulius Baltakis, OFM, Stasys ir Alė Briedžiai.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR  
PASAULYJELIETUVIŲ KUNIGŲ ŽODIS  
TAUTIEČIAMS TĖVYNĖJE

Susirinkę į eilinį Amerikos katalikų kunigų vienybės posėdį 1996 m. birželio 12 d. Putnam, Connecticut (JAV), mes norime Jus pasveikinti ir pasiūlyti, kad daugelis iš Jūsų ir toliau išvermingai kovojate dėl vienybės, geresnės savo krašto būklės ir ypač dėl dvasinio savo šalies atsinaujinimo. Tiek savo mintimis, tiek ir savo darbais, kiek leidžia mūsų senkanti sveikata, metai ir mūsų sąlygos, mes jungiamės su Jumis, meldžiamės dangaus pagalbos ir Švč. Mergelės Marijos paramos, kad siųstų Jums ištvermės kantriai pakelti visus nepatikslus, užgriuvusias mūsų kraštą negandas, kurios „kaip pačiai geležiniai“ vis dar tebekamuoja Nemuno ir Baltijos kraštą.

Mes ypač jautriai stebime Jūsų kiekvieną žingsnį, visas pastangas išsivaduoti iš dažnai blogio kaustomos, grėsmingos aplinkos, klausomės gailaus apgautųjų balso, į materialines ir dvasines nelaimes pakliuvusių

žalojimai nematomi peršvietimo ar kitokiais metodais. Dažnai pasikliaujama paciento nusiskundimu, jo raportuojamais simptomais. Tačiau būtų neprotinga į visus, besiskundžiančius kaklo ar kitais skausmais, žiūrėti kaip į prasimančius ar sukčius.

Kaip ten bebūtų, „botaginio pliaukštelėjimo“ sužeidimai, tikri ar prasimanę, yra draudimo pramonės pabaisa, o gal ir praeikimas. Nuo pusės iki dviejų trečdalių avarinių ieškinių raportuoja nugaros ir kaklo sužeidimus. Draudėjai teigia, kad kai kurie tokie ieškiniai yra išpūsti ar prasimanę. Valstybinis draudimo nusikaltimų biuras (National Insurance Crime Bureau) apskaičiuoja, kad šešiolika iš kiekvieno šimto dolerių išmokamų už avarinius sužeidimus, yra neteisėti ir pusė tos sumos yra už išpūstus minkštųjų audinių sužalojimo ieškinius. Į šią kategoriją įeina ir „botaginio pliaukštelėjimo“ sužeidimai. Neteisėti ieškiniai draudimo bendrovėm kainuoja milijardus dolerių kasmet. Tos išlaidos atsispindi automobilio draudimo mokesčiuose. Jie apdraustiesiems padidėjo iki 130 dol. metams.

Įdomiu sutapimu, „USA Today“ dienraščio gegužės 31 d. laidos finansų skyriaus pirmajame puslapyje skelbiama apie suktybes Amerikoje, kurias pildė gydytojai, advokatai ir vairuotojai. Ten rašoma, kad iškeltos teismo bylos devyniems asmenims New Yorko valstijos King apskrityje. Jie kaltinami apsukę septyniolika draudimo bendrovių su užsąskaitomis avarijomis, išpūstomis sąskaitomis už buvusius ar nebuvusius patarnavimus. Iš viso išviliota dviejų milijonų dolerių suma. Gegužės mėn. viduryje San Diego policija Kalifornijoje areštavo keturiolika advokatų, gydytojų ir administratorių, juos apkaltinant apgavystėmis ir suk-

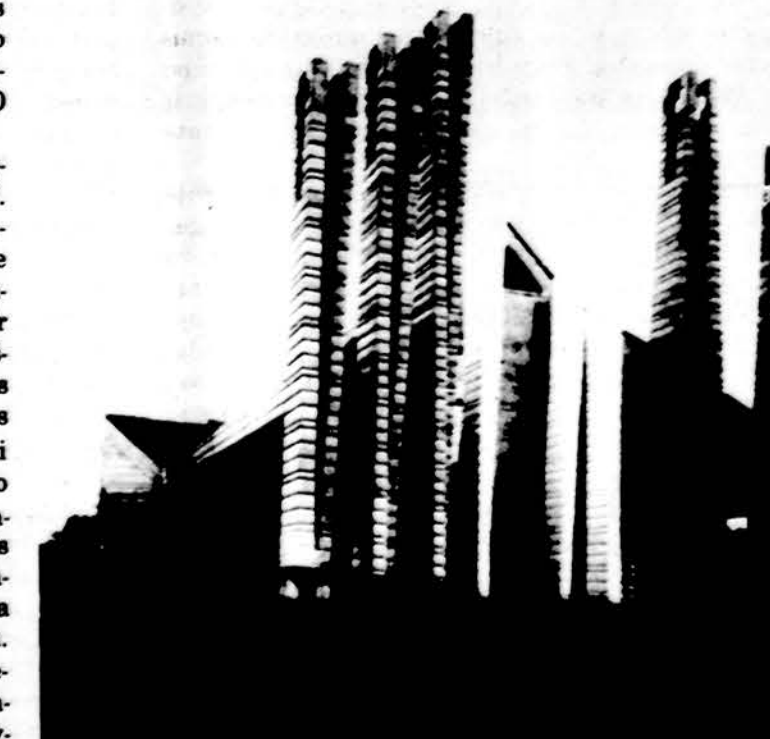
dejonės ir kitokių vargų prispaustusius. Jei Popiežius dažnai įvairiomis progomis prisimena Lietuvą, jai vienokiu ar kitokiu būdu tiesia ranką, tad tuo labiau mes esame su Jumis visada. Esame kartu su Jumis, Jus atjaučiame. Dažnai, kai Jūs esate tvirti, atsparūs, vieningai ir didvyriški, Jumis didžiuojamės ir meldžiame per Marijos rankas Kristaus, kad nepristigtų Jums ryžto, jėgų, drąsos ir ištvermės toliau kovoti su visokiomis blogio apraiškomis ir, nugalėjus visas kliūtis, tikimės matyti tikrai laisvą, nepriklausomą, šviesion ir doron ateitin keliaujančią Tautą, tokią mums visiems brangią, artimą ir visų mylimą šalį.

Jei neužmiršome Jūsų per 50 metų, tuo labiau dar artiau esame kartu su būreliu kitų lietuvių antrųjų jo mirties metinių dieną Stasį Lazoraitį, meldžiamės Jums tvirtybės ir dvasinių jėgų supratingai išsirinkti naują Seimą, ligi galo ištverti, nepalūžti, eiti dvasinio atgimimo maldos, aukos, tiesos, vienybės, doros, meilės ir gerumo keliu.

**Amerikos Lietuvių Romos Katalikų kunigų vienybės kunigai**  
Putnam, CT, 1996.06.13

• Vilnius. Gegužės 3 d. Šv. Rapolo parapijos klebonas E. Ridzikas pašventino šalia prieigaisinės dalies pastatytą šv. Florijono, ugniagesių globėją, statulą (skulpt. H. Orakauskas).

Čiavimu automobilių draudimų ieškiniuose. Balandžio 16 dieną Los Angeles mieste buvo areštuoti šeši asmenys, apkaltinti dvidešimt milijonų dolerių apsvogimu, išgaunant draudimo pinigų už surežisuotas avarijas. Rand institutu apskaičiavimu, sukčiavimai ir apsvogimai kasmet draudimo pramonei kainuoja nuo 9 iki 13 milijardų dolerių! Kas tas sumas padengia? Jų klientai, apdraustieji, kurie, kaip jau minėta, kasmet prideda apie 130 dol. prie savo draudimo mokesčio.



Baigiama statyti Elektrėnų bažnyčia 1996 m. pavasarį.

SUSITIKO VARGDIENIŲ  
SESERYS

Balandžio 20-28 d. Kaune, Pal. arkiv. J. Matulaičio namuose, vyko Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos Vargdienių seserų kongregacijos vyriausioji ir Lietuvos provincijos kapitulos. Kapitulos narės priėmė atnaujintą vienuolijos konstituciją, vyriausiąją vienuolijos vadovė išrinko ses. Albiną Pajarskaitę, o Lietuvos provincijos vyresniąją — ses. Danutę Saboniūtę. Buvo išrinktos ir kongregacijos vyriausioji bei provincijos tarybos. Į vyriausiąją tarybą pateko išrinktos ses. Daiva Kuzmickaitė, ses. Eugenija Lukoškaitė ir ses. Ada Petraškaitė. Ses. A. Pajarskaitė interviu Informacijos centrui sakė, kad pirmą kartą vyriausiąją tarybą sudarys abiejų vienuolijos provincijų atstovės. Anksčiau, dėl ribotų tarpusavio ryšių galimybių, Lietuvos provincijoje ėjo ir vyriausiosios vienuolijos vadovės pareigas, o seseris Šiaurės Amerikoje vadovė turėjo kai kurias vyriausiosios vadovės teises.

Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos Vargdienių seserų Š. Amerikos provincijos pradžia laikytini 1936 m., kai tėvų marijonų kvietimu kelios kongregacijos seserys atvyko į JAV padėti dirbti parapijose. Kita dalis seserų atvyko kartu su pabėgėliais iš sovietų okupuotos Lietuvos. Vėliau vienuoliją papildė naujos narės iš išeivijos lietuvių. Palaipsniui seserų misijos ir veikla apėmė daugelį lietuvių telkinių Jungtinėse Valstijose bei Kanadoje. Nutrukus ryšiams karo metais, Š. Amerikos seserys ir Lietuvoje likusios vyriausiosios vadovės gavo leidimą tvarkytis savarankiškai. Šitaip palaipsniui susiformavo atskira Vargdienių seserų provincija, kuriai šiuo metu vadovauja ses. Ignė Marijosiūtė.

Vyriausioji vienuolijos vadovė pranešė, jog kapitula iš esmės pataisė ir „laisvės sąlygoms“ pritaikė konstituciją, numatė svarbiausius darbus, patvirtino bendro gyvenimo gaires. Kapitule išsamiai svarstyta, kaip šiuolaikiniame gyvenime reikėtų derinti maldą ir darbus.

## DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjusi.

## DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

| JAV                          | metams   | 1/2 metų  | 3 mėn.  |
|------------------------------|----------|-----------|---------|
| Kanadoje ir kitur.....(U.S.) | \$95.00  | \$55.00   | \$35.00 |
| Tik šeštadienio laida:       |          |           |         |
| JAV                          | \$55.00  | \$40.00   | \$30.00 |
| Kanadoje ir kitur.....(U.S.) | \$60.00  | \$45.00   | \$35.00 |
| Užsienietis Lietuva          |          |           |         |
| (Air cargo).....             | \$100.00 | \$55.00   |         |
| Tik šeštadienio laida        |          |           |         |
| Užsienietis užsienietis      | \$55.00  |           |         |
| oro paštu                    | \$600.00 | \$250.000 |         |
| Tik šeštadienio laida        | \$160.00 | \$85.00   |         |

Vyriausioji redakcija Danutė Bindokienė

Administratore Ignas Budrys

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesiako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą kaip nors skelbti.
- Redakcija straipsnius laisvo savo nuostato. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

„Mums rūpi išlikti seserimis vienuolėmis ir kartu atsiliepti i šindieninio gyvenimo reikalavimus“, pažymėjo pašnekovė. Pagal vienuolijos įkūrėjo pal. arkivyskupo J. Matulaičio mintį, Vargdienių seserų charizma — tarnauti vargantiesiems žmonėms įvairiose srityse. „Rinkdamės savo veikimo sritis, turime atsižvelgti i Bažnyčios reikalus, einame ten, kur labiausiai reikia pasiaukojančių tarnystės“, sakė ses. A. Pajarskaitė. Seserų veikla apima ne tik tarnystę vargantiesiems ir globos įstaigų išlaikymą, „Padėdami šeimoms, siekiančioms religinio išsilavinimo, talkiname pastoraciniam parapijų darbe, katechizavime, rengiame vaikų stovyklas“. Vien praejusiais metais kongregacijos seserys su rengė keturias stovyklas asociacijų šeimų vaikams iš Vilniaus, Kauno, Utenos ir kitų vietovių.

• Rokiškis. Maltos ordino Oldenburgo skyriaus atstovai Rokiškio tikintiesiems atgabend didelę labdaros sumą, skirtą ne tik neturtingiems žmonėms remti, bet ir smulkiam verslui plėtoti, naujoms darbo vietoms kurti.

## DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 96 St., Tel. (708) 422-8101

Valandos pagal susitarimą

Pirmą 3 v.p.p. - 7 v.v., ant. 12:30 - 3 v.p.p.

trečią 12:30 - 3 v.p.p., ketv. 1 - 3 v.p.p.

penktą ir šeštą 9 v.v. - 12 v.p.p.

6122 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-0999 arba (312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR

IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

3115 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 478-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 888-8101

Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: 708-682-4188

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 56th Ave., Cicero

Kasdien 1 v.p.p. - 7 v.v.

Išskyrus trečią, šeštą 12 - 4 v.p.p.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 183 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern' un-to

diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už

preinamą kainą. Pacientai priimami

absolučiai punktualiai. Suštarimui

(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8200

SURENDER LAL, MD

Specialybė — Vidaus ligos

7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60622

Tel. 312-434-2123

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NIEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60622

## SUNG L. CHOU, M.D.

Vidus ligos, akupunktūra

HOLY CROSS

PHYSICIANS PAVILION

3 fl. South, East Suites

Lithuanian Plaza Ct.

at California Ave.

Chicago, IL 60629

(312)-471-8142

Kalbama lietuviškai

+ + + + +

HOLY CROSS FAMILY

MEDICAL CENTER

749 W. 31st St.

Chicago, IL 60616,

(312)-225-0695

Cardiac Diagnostics, Ltd.

6122 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7799

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SODYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas

9630 S. Ridgeland Ave.

Chicago Ridge, IL 60415

708-430-9822

4140 W. 63rd St.

312-735-7709

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9005 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 888-4888

Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

160 E. Superior, Suite 402

Valandos pagal susitarimą

Tel. — (1-312) 337-1286

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6166 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 586-7786

ARAS ŽUJABA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center

Naperville Campus

1029 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville IL 60563

Tel. 708-827-6888

Valandos pagal susitarimą



Kretingos rajono ligoninėje motina džiaugiasi septintuoju kūdikiu. Su ja — ligoninės akušerės ir neonatologės.

Nuotr. Pranės Štutienės

Nuotr. Pranės Štutienės



## NUOLAT SIEKIAME TOBULUMO

Pokalbis su Lietuvos kariuomenės vadu, generolu Jonu Andriškevičium, specialiai dienraščiui „Draugui“.

Generolas J. Andriškevičius eina svarbias ir reikšmingas pareigas Lietuvos Respublikoje – kariuomenės vado. Tai pareigos, turinčios vietą Lietuvos istorijoje. Gen. J. Andriškevičius yra devintas nepriklausomos Lietuvos Respublikos kariuomenės vadas. Pateikiame skaitytojams pokalbį su generolu apie jo gyvenimą, karinę karjerą ir Lietuvos kariuomenę.

– Generole, malonėkite papasakoti apie save ir savo kelią į karininko profesiją.

– Gimiau 1944 m. Debeikiuose, prie Anykščių. 1963 m. baigiau J. Biliūno vidurinę mokyklą Anykščiuose. Norėjau tapti lakūnu, tačiau įstojaus į Kirovo aukštąją karo mokyklą Leningrade. Ją baigiau 1967 m. Buvau pasiūstas į Rytų Vokietiją, kur tarnavau pėstininkų būrio vadu. Vėliau – kuopos vadu. 1973 m. įstojaus mokyti į M. Frunzės karo akademiją. Ją baigęs 1976 m., atsidūriau Sibire, šiauriniame Tomsko sritys dalinyje. Dirbau pulko štabo viršininku, po to buvau paskirtas į apygardos štabą Novosibirske. Iš ten mane pasiuntė į Etiopiją, kur tarnavau trejus metus vyriausiojo patarėjo štabe, operatyviniame skyriuje.

1984 m. pavyko grįžti į Baltijos apygardą ir buvau paskirtas Vilniaus universiteto Karinės katedros viršininku. Juo dirbau iki nepriklausomybės atkūrimo. Išėjus iš tarybinės kariuomenės, dirbau civilinėse pareigose universitete. Į Lietuvos Krašto apsaugą atėjau eiliniu kareiviu, mokiau savanorius. Vėliau, steigiantis Karo mokyklai, buvau paskirtas taktikos katedros vyr. dėstytoju, dar vėliau tuometinis Krašto apsaugos ministras Andrius Butkevičius paskyrė mokyklos viršininku ir įteikė man pulkininko antspaudą. Ranką paspaudė Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Vėliau Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pasiūlė man būti Lietuvos Respublikos kariuomenės vadu, Seimas, išsamiai apsispausdęs mano kandidatūrą, patvirtino. Generolo laipsnis buvo suteiktas Lietuvos kariuomenės dieną 1993 metais lapkričio 23 d.

– Kokie buvo Seimo argumentai už ir prieš skiriant Jūs į šias pareigas?

– Aš niekad neužsiminėčiau savo reikme, todėl apie mane nedaug kas žinojo. Kadangi tarnavau užsienyje, t.y. Vokietijoje ir Etiopijoje, kai kuriems Seimo nariams buvau įtartinas, nes sovietų laikais į užsienį

siunčiami žmonės buvo griežtai atrenkami. Aš niekada nebuvau apsilaidėlis darbe ar tarnyboje, mėgau tą darbą, kurį išmaniau, o išmaniau tą – kurį mėgau. Manau, kad buvau Seimo patvirtintas, remiantis tokia logika. Atkūrus nepriklausomybę, Lietuvos krašto apsaugos padėtis priminė Lietuvos kariuomenės kūrimosi pradžią, kai iš Rusijos grįžo nemažai aukštų caro karininkų lietuvių, kurie anaipol ne visi gerai mokėjo lietuviškai. Ir jie ištikimai tarnavo Lietuvai, kuriai yra reikalingi karybą išmanantys žmonės. Kai kurie neprofesionalai nesupranta, kad kare labai reikalingi žmonės, turintys specialų išsilavinimą, kad neužtenka tik akademinio išsilavinimo ir noro tarnauti tėvynei. Ne visai teisinga nuomonė, kad karininkai užtenka tik vien patriotiškai nusiteikusių žmonių. Būtina žinoti, kad yra labai svarbu turėti žmonių, kurie girdėjo šūvius ir jautė skausmą ausyse, kurie jautė įkaitusio ginklo karštį, žino parako kvapą ir matė karių žūtį. Žmonės, turintys tokią patirtį ir ištikimi, dabar yra labai reikalingi. Žinoma, jie turi sugebėti nesikišti į politiką.

– Kur buvo Jūsų žmona ir vaikai, kai buvotė Vokietijoje ir Etiopijoje?

– Su Vilija susituokėme, kai ji mokėsi Vilniaus Pedagoginėje institutė, o aš baigiau Karo mokyklą. Užaugo dvi dukros – Ingrida ir Lina. Vokietijoje kurį laiką gyvenau vienas, paskui atvažiojo žmona su dukrele. Etiopijoje irgi gyvenome trise, tik jau su jaunesniąja dukra, nes vyresniąją nebuvo sąlygų lankyti mokyklą.

– Kokia kalba kalbėdavote šeimoje?

– Tos užsienio kalbos vienu metu buvo net susipainiojusios. Vokietijoje pramokau vokiškai, kaip ir žmona, duktė. Akademijai, kaip ir Karo bei vidurinėje mokykloje, mokiausi anglų kalbos. Adis Abebos turguje į par-davėjus kreipdavomės amhariskai. Dukra lankė mokyklą, kur buvo dėstoma rusų kalba. Na, o namuose visada kalbėjome tik lietuviškai.

– Pastaruoju metu išveik-jos ir vietinėje spaudoje pasirodo straipsnių, kritikuojančių kariuomenės vadovybę už tai, kad Lietuvos kariuomenėje tarnauja sovietų karinės mokyklas baigę karininkai. Jų yra didžioji dauguma. Netgi dr. Šliūpo straipsnyje Nepriklausomy-



Gen. Jonas Andriškevičius.

bės partijos laikraštyje „Kovo 11“, 1995 m. rugpjūčio mėn. cituojama, jog ateit, gen. majoras A. Einšelnas pasakės, kad Jūs apsisupęs buvusiais rusų armijos karininkais ir kegebistais.

– Pirmiausia pateikiu visiems, apie tai kalbantiesiems, oficialų skaičių. Lietuvos kariuomenėje tarnauja 28% karininkų, baigusių tarybines mokyklas, tačiau, kaip sakiau, pirmiausia Lietuvai reikalingi profesionaliai išsilavinę kariai, lojalūs Lietuvai. Mūsų profesionalų pagrindinis šaltinis buvo iš buvusios Sovietų Sąjungos, kitų šaltinių nėra ir nebus, kad ne išaugs nauja karininkų karta, paruošta Lietuvos ir Vakarų karo mokyklose. Dėl kegebistų galiu pasakyti, kad jie KGB ženklų ant rankovinių nesėjoja, tai iš kar ponai žino, kad kegebistas, o kas ne? KGB buvo slapta tarnyba. Jei yra ju palikuonių mūsų gretose, o tas labai realu, tai yra mūsų profesionalių saugumo tarnybų uždavinys juos išaiškinti ir tada imtis atitinkamų veiksmų. Negalima, kaip kam patinka, pirštais į žmones badyti ir sakyti, tu kegebistas, o tu ne. Žinome, kad visa Lietuvos visuomenė, ir net mūsų išeivija, buvo smarkiai infiltruota kegebistų. Tai ką mes galime padaryti? Aš neturiu galimybių būti Sherlock Holms ar James Bond. Tačiau esu tikras, kad mūsų

atitinkamos tarnybos tuo atžvilgiu savo pareigą atliks.

Skaiciau tame pačiame straipsnyje („Kovo 11“, 1995), jog, kai generolui A. Einšelnui buvo paaiškinta, kad Lietuvoje yra Amerikos lietuvių kariškių patarėjų, jis pasakė: „Lietuvos kariuomenei patarėjų nereikia. Amerikos lietuvių turi vadovauti atskiroms vienietams, batalionams. Tikrai Amerikos lietuvių kariškių vedama, Lietuvos kariuomenei užtikrins Lietuvai saugumą“.

– Patarėjų dar tiek daug neturime, jog galėtume sakyti, kad jų mums nereikia. Žinoma, visuomet yra lengviau patarinėti, negu patiems padaryti. Aš patarėjų dirbau, todėl tą žinau. Mes galime pasinaudoti ir naujomis patarėjais, kurie nebijo patys prisidėti savo darbu ten, kur reikia, o ne tik patarinėti, ypač destruktiviai kritikuodami.

Apie etatinius karininkus galiu štai ką pasakyti: kandidatų lig šiol nėra. Pavyzdžiui, JAV karininkams yra draudžiama tarnauti kitų šalių kariuomenės karininkais (generolui A. Einšelnui buvo padaryta išimtis, priimant specialų įstatymą JAV Kongrese. Tai būtų sunku pakartoti didesniais skaičiais karininkų). Be to, ar yra lietuvių JAV karinėse pajėgose, kurie būtų tinkamo amžiaus, turėtų karinį išsilavi-

nimą, fiziškai tiktų ir norėtų vadovauti Lietuvos batalionams? Jei tokių atsirastų, tai aš nieko prieš pažiūrėti, kaip tai jiems pasisektų Lietuvos sąlygomis, kur daug kas kitaip, kaip Amerikoje. Aš esu girdejes, kad tik užsienio lietuviai gali sukurti Lietuvos gynybos pajėgas. Mano manymu, tik lietuviai, gimę, augę ir gyvenantys Lietuvoje, gali tokias pajėgas sukurti. Išeiviai gali tik padėti.

– Kiti oponentai Jūs kritikuoja dėl pagrindinių kariuomenės statuto, pvz., Rikiuotės, Drausmės. Kaltina kariuomenę, kad jūs tęsiate sovietinės armijos rikiuotės stilių ir nenoriai priimate istorines Lietuvos kariuomenės tradicijas. Ar galima būtų su tuo sutikti?

– Teisybė, yra daug netobulumų. Tobulumo negalima pasiekti pradant nuo nieko, per keletą metų. Tobulumo siekiame: tvarkome statusus, studijuojame, kas yra daroma svetur, kas tinka pritaikome sau, suformuluojame, surašome, patvirtiname, atspausdiname. Tam reikia laiko ir resursų. Rikiuotė turime, kokios išmokome. Daugybė šalių naudoja tą patį, ne tik rusai. Jos šaknis Prūsijos karalystėje. Norint pakeisti rikiuotę, pirmiausia reikia iš naujo mokyti karininkus ir puskarininkus. O kas juos išmoks ir kokios rikiuotės? Ar amerikietiškos, ar vokiškos, ar itališkos, ar dar kokios? Jei kas nors norėtų mus išmokyti JAV rikiuotės, tai prašom. Lietuvos kariuomenės statusų daug neturime. Iš kur jų gauti? Net Vytenio Statkaus knygos „Lietuvos karinės pajėgos 1918-1940“ nebėgaliu gauti. (Gal kritikai galėtų mums ją pristatyti užuot kritikuoti?)

Kalbėtojas Algirdas Kanauka (Bus daugiau)

### LIETUVOS AERODROMAI

Trys Lietuvos miestai – Vilnius, Kaunas ir Palanga – turi aerodromus. Vilniuje ir toliau liks vidutinio dydžio keleivinis aerodromas. Netrukus bus sumontuotos dvi „rankovės“, kuriomis keleiviai tiesiai pakliūs į lėktuvą.

Kauno aerodromas specializuojasi, pergabenant krovinius. Kauniečiai pergabena du kartus daugiau krovinių nei Vilnius, tris kartus daugiau nei Rygos ir keturis kartus daugiau kaip Talino aerodromai. Palangos aerodromas daugiausia aptarnauja verslininkus ir turistus. Gan dažnai atskrenda privatus lėktuveliai iš Skandinavijos kraštų. Skrydis iš Palangos į Maskvą yra vienas pelningiausių „Lietuvos Avialinijoms“.

(LA, 06.11)

Danutė Bindokienė

## Būkime atidūs

Nors Amerikos politiniame gyvenime įtakingų asmenų dėmesys, bent iš pirmo žvilgsnio, nuolat krypta į nešvarius verpetelius, vis besisukančius apie prezidentą Bill Clinton ir jo žmoną; nors atidžiai stebimi Bob Dole rinkiminės kampanijos niuansų pasikeitimai, vis dėlto nemažas rūpestis skiriamas rinkimams „už jūrų marių“ – t.y. Rusijoje. Balsavimo pakartojimas numatomas liepos 3 d., bet šiuo metu rinkimų rezultatai dar miglotiesni negu buvo prieš birželio 16-ąją.

Greitas prez. Jelcino, nelaimėjusio 50 proc. balsų, susiorientavimas, pasikviečiant į savo vyriausybę vieną įtakingiausių varžovų, gen. Aleksandrą Lebed, pradžioje daugeliui atrodė labai sveikintinas, nes Jelcinui su Lebed gali tekti apie 11 milijonų už pastarąjį rinkimuose pasisakiusių balsų. Deja, gen. Lebed paskyrimas Rusijos kariuomenės vadu ir patikėjimas atsakingu pareigų kovai su nusikaltimais krašte atnešė ne lauktą staigmenų.

Visų pirma Jelcinas turėjo padaryti keletą greitų ir kai kam skaudžių pakeitimų savo vyriausybėje. Galbūt ryškiausia – Pavel Gračiovo ir Aleksandro Koržakovo pašalinimas. Kaip ir kiekvieno staigaus pasikeitimo atveju, prezidento nutarimai sukėlė neigiamą atgarsį ir net neramumų. Kiek tie neramumai tikri, o kiek pernelyg išpūsti, kad parodytų gen. Lebed sugebėjimus tvarkytis bet kokiame situacijoje, besirūpinant prezidento ir krašto vidaus saugumu, sunku pasakyti. Tačiau pagrindinis Jelcino varžovas, komunistų partijos vadas Žiuganovas, jau išėjo su naujais barginimais, kad „motina tėvynė atsidūrė pavojuje“, nes prezidentas prarado vyriausybės kontrolę. Pasak Žiuganovo, Rusija stovi kome ant pilietinio karo slenkščio. Tai tarytum „batas ant kitos kojos“, juk prieš birželio 16 d. pilietinis karas, jei prezidentu būtų išrinktas Žiuganovas, buvo mėgstamiausia Jelcino tema.

Be abejo, Žiuganovo mestos prielaidos sukelia rūpestį ne vienam balsuotojui, nes kruvinų perversmų šmėkla rusams tebėsiavida nuo 1917 m. bolševikų revoliucijos. Apskritai Rusijos gyventojai nuo neatmetamų laikų maitinami nesaugumo baime. Šią priemonę naudojo carai, įtikindami savo tautą, kad vienintelis būdas išvengti pavojaus ir užsienio agresijos, yra užimti kuo daugiau kaimyninių žemių ir tuo būdu

sukurti apie Rusiją tarytum „pilkąją saugomą zoną“. Šią politiką tęsė ir Rusijos įpėdinė – Sovietų Sąjunga, nors kažkodėl vis dar nenorima viešai pripažinti, kad tai ta pati Rusija, valdoma to paties Kremliaus, tik apsisiautusi kitu apsiaustu.

Kaip istorija liudija, t.y. Sovietų Sąjungai – pavyko savo „pilkąją zoną“ išlaikyti net 50 metų po Antrojo pasaulinio karo, kai visos okupacinės kariuomenės seniai išsiskirstė namo. Visi kraštai galėjo užgydyti karo padarytas žaizdas, bet ne tie, kurie buvo atitverti geležine uždanga. Vakarai po sovietijos žlugimo visomis išgalėmis mėgina Rusijai prikergti demokratijos vardą, tačiau nemato, ar nenori matyti, kad Maskva demokratiją supranta visai kitaip, kaip pvz. Vashingtonas. Vakarų Europoje demokratijos kūrimosi procesas truko tiesiog šimtmečius, o tuo laiku Rusijoje vyravo autokratijos režimas – nepaisant, ar jį vykdė carai, ar komunistų partijos vadai. Tautai buvo kalte įkaltas paklusnumas, savo nuomonės neturėjimas, paneigiant individualizmą, asmeninę iniciatyvą. Tokioje visuomenėje išaugo ir Jelcinas, kurio demokratiškumą taip linkę liaupsinti Vakarai.

Žmogus gali mokyti ir keistis, bet tai užima laiko, pareikalauja nemažai pastangų. Kartais po demokratiškumo slapstosi asmeninės ambicijos ir siekiai. Deja, Amerika per greitai linkusi „sudešti visus kiaušinius į vieną pintinę“. Dabar jau gen. Lebed vadinamas demokratiškuoju reformatoriumi ir jam žadama įtakinga ateitis. Niekas tuo, atrodo, šiuo metu nėra daugiau įsitikinęs, kaip pats gen. Lebed. Tačiau Amerika ir kiti kariai neturėtų pamiršti, iš kur Lebed ateina. Generolo praeitis taip pat nėra balta, o ateities siekiai kelia nerimą, ypač kaimyniniams kraštams. Žmonės, kurie pasiekia nemažą galią turinčias pozicijas valstybėje per greitai, savo nuopelais giriasi per garsiai ir pataikauja minios igeldžiams, yra labai pavojingi, nes jie paprastai moka susirinkti daug lojalių pasekėjų. Toks buvo Adolfas Hitleris, uždegęs vokiečių tautą grobuonišku karščiu, toks buvo Stalinas, skandinęs ir sawus, ir svetimus krautus tvane. Nesakome, kad toks yra generolas Lebed, tačiau kai kurios jo būdo ir veiklos savybės vertos atidaus dėmesio.

(Bus daugiau)

## ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCKUS

46

Tokio padrasinimo paveiktas, kreipiuosi raštu į Amerikos konsulatą Liverpoolyje, prašydamas mūsų šeimą užregistruoti kandidatais imigracijos vizai gauti. Už kelių savaičių gaunu pranešimą, kad esame užregistruoti lietuvių kvota, registracijos data 1958 metai sausio mėn. 15 d. Toliau laiške rašoma, kad lietuvių kvota dabar perpildyta ir teks palaukti, kol viza bus išduota. Konsulatas, bent šiuo metu, nesiima spėlioti, kiek ilgai tas gali užtrukti. Tačiau, jeigu turime Amerikoje gyvenančių giminių, tada galime vėl kreiptis į konsulatą, kuris sutrumpins mūsų laukimą. Deja, nei aš, nei mano žmona, neįėjome į bet kurią išvardintą giminių kategoriją, tad mums teks palaukti.

Ir išlaukėme daugiau kaip ketverius su puse metų. Bet ne visi.

Po Vilboro ir Petrutės vestuvių mūsų šeima padidėjo vienu asmeniu. Pranešu apie tai konsulatui, prašydamas užregistruoti ir Petrutę imigracijos vizai gauti. Tačiau konsulatas žiūri kitaip. Sūnus, apsisvedamas ne padidino, bet sumažino mano šeimos narių skaičių. Sukurdamas šeima, sūnus tapo atskiros šeimos galva. Kaip atskira šeima, sūnus ir marti privalo turėti arba atskirus sponsorius, arba papildomus afidavitus iš mūsų sponsorų – Montrimų. Liūdas nedarbingas, tad Joana, viena dirbdama, nėra pajėgi duoti garantijas dar kitai šeimai. Tačiau netrukus atsiranda išeitis.

Vis tebesusirašinėjame su Brone, kuri mumis taip motiniškai rūpinosi, Salfordo ligoninėje dirbdama. Ji, išvykusi Amerikon, ištekojo už senosios emigracijos lietuviu Broniaus Smetonos. Sužinojusi apie Vilboro problemą, Bronė prikalbina savo kaimyną, viengungį amerikietį John F. Crowley, gyvenantį Canton, Massachusetts valstijoje. Tas žmogus turi nuosavus namus su žemės sklypeliu, gerą darbą ir nemažai santaupų banke. Pradėjome susirašinėti, jis sutiko būti sūnaus ir mėsos sponsorium, ir netrukus jiems atsuntė afidavitus.

Laikas vietoje nestovi. 1959 m. spalio 26 d. Petrutė pagimdė Vilborui sūnų. Crumpsall ligoninės slaugos naujagimi, dėl jo didumo ir svorio (gimęs svėrė 10 svarų ir 3 uncijas) praminė „Cheyenne“. Mes jį pakrikštijome Stepono vardu. Juzefa ir aš didžiavomės savo pirmuoju vaikičiu. Po to Vilborui ir Petrulei imigracijos reikalai pradėjo vystytis gan greitai. Petrutė gimusi Glasgove, Stepukas Manchesterėje. Trijų asmenų šeimoje du iš jų yra britų piliečiai, todėl konsulatams jiems leido pasinaudoti britų kvota imigracijos vizai gauti. Britų kvota niekuomet neįsipildoma, nes ne tokia maža kaip lietuvių. Tad atpuolė jiems laukimas. Kaip tik surinko visas reikalingas žinias ir atliko reikalingus formulius, jiems buvo duota viza. 1960 metais pavasari, bebrods balandžio mėnesį, Vilboras ir Petrutė per Shannon, Airiją, išskrido į Ameriką. Išsivežė ir mūsų vaikičią.

Man buvo labai gaila su Stepuku skirtis. Mat tuo metu buvau ligos ir skausmų kančias. Laikiau operacijos ir abejoju, ar dar teks kada nors su jais pasimatyti. Bet, dėkui Dievui, pagijau, sustiprėjau ir štai

dabar pats ruošiuos išplaukti. Gal už savaitės pamatysiu ne tik Stepuką, bet sūnų, marčią ir net tris vaikičius.

Petrutė dažnai mus aplankydavo Manchesterėje, atsiveždama ir mažąjį Stepuką. Turėdama reikalų krautuve ar šiaip ką nors darydama, palikdavo vaiką pas mane, lovoje. Jis iš pradžių žaisdavo ramiai ir linksmai, bet greitai jam viskas nusibodavo. Repliodavo ant manes, o aš, negalėdamas pasisukti, buvau bejėgis apsiginti nuo mažojo vaikičio užgaidų. Bet dėl to nesipykdavome. Tik jis, kai nusibodavo mano draugystę, pradėdavo verksti ir nenustodavo, kol sugrįžusi motina jį paimdavo į savo glėbį.

### Edenfield poilsio namai

Birželio mėnuo. Visur žaliuoja. Šviežia. Gražu. Grįžęs iš ligoninės, iš pradžių dar netvirtai stovėjau ant kojų. Teko ir lazdele pasiremti. Tačiau netrukus ir be jos pradėjau pasitikti savo jėgomis bei kojomis. Ligoninėje išbuvau tik tris savaites. Apie grįžimą į darbą po operacijos dar per anksti ir pagalvoti. Gydytojai patariau, mano darbovietė sutinka mane pasiūsti kelioms savaitėms į poilsio namus sveikatą pataisyti.

Edenfield Convalescence Home yra prie vakarinio pajūrio įlankos, tarp Southport ir Blackpool vasarvietės. Iš savo kambario, žiūrėdamas skersai įlankos, ypač nakties metu, jei tik nemiglotu, matau blykščiojančius Southporto uosto žibūrus. Daug kartų su žmona ir vaikais esame buvę Blackpool ir Southport vasarvietėse. Bet nežinojome, kad tarp tų dviejų vietovių dar yra labai jaukus miestelis Lytham St. Anne's, kur randami

bent keli poilsio ir atostogų namai. Čia nėra daug vasarotojų, nes plažas maudytis netinka. Pakraštys vietomis tiesiog pavojingas, kaip netrukus patiriau.

Edenfield rūmų pastatas ir didokas žemės sklypas kadaise priklausė kažkuriam lordui, kuris prieš mirtį šią nuosavybę paaukojo labdarai. Prekybininkų draugija vėliau ją nupirko ir įrūšė poilsio namus savo tarnautojams, po ligos arba pensijon išėjus, arba norinčiam savo atostogas ramiai prie jūros praleisti.

Baltas, dviejų aukštų namas, apsuptas krūmokšniais ir medžiais. Kiemo pusėje, prie namo galo, šiltadaržis. Jis daugiau panašus į botanikos sodą, nes čia tiek daug įvairių augalų iš užjūrio kraštų, kurie normaliam Anglijos klimato neauga. Poilsiautojų kambariai antroje aukšte. Užvažiuojam keltu, nors galima naudotis ir marmuriniais laiptais. Vestibiulio grindys taip pat marmurinės, visuomet švariai išblizgintos. Keli dideli langai, sudaryti iš spalvotų stiklų, teikia menišką mozaiką. Viename pavaizduoti žvejai ir tekanti saulė. Apacioje užrašas gotiškosiomis raidėmis „Morgenstunde hat Gold im Munde“. Retas britas supranta svetimas kalbas. Savo kambario kaimyno didžiausius nuste-bimui, kad suprantu šį užrašą, jį palyginu su anglišką posakiu: „The early bird catches the worm“. Nors vokiškasis posakis geriau skamba, bet pagrindinė mintis abiejų vienoda: anksti kėles daugiau laimėsi.

Čia po ligos tikrai gera vieta sveikatą pataisyti. Personalas panašus kaip ligoninėje. Mano viršininke – kvalifikuota galeistanga sesuo. Jos žinijo yra trys slaugės – dvi dieninė, viena naktinėje pamainoje.

(Bus daugiau)



## „TEBŪNIE LAISVA, NEPRIKLAUSOMA, SUVERENI LIETUVA!“

PRANAS ABELKIS

Gerokai nutolus Šv. Velykų Prisikėlimo džiaugsmui, Lietuvos 1941 metų birželio 22-28 dienų Sukilėlių sąjungos taryba kelių dešimčių Birželio sukilimo dalyvių vardu išsiuntė didelį padėkos laišką į Jungtines Amerikos Valstijas, gerb. Marijai Rudienei, BALF'o pirmininkei, šios svečios šalies lietuviams, paakojusiems savo santapus tėvynainių – sukilėlių, Lietuvos valstybingumo atkūrimo kovotojų šelpimui. Šiame begaliname dėkingumo ir nuoširdumo kupiname laiške, Lietuvos 1941-ųjų Birželio sukilėliai rašo: „Šiomet šventos Velykos mums, Lietuvos sukilėliams buvo daug labiau džiugesnė šventė nei vien religinė išraiška. Prieš pat šv. Velykas į mūsų namus atėjo Jūsų siųstoji parama (70-čiai sukilėlių po „žalią popierėlį“ – 100 dolerių). Prasmingas Kristaus prisikėlimas mums buvo linksmiausias, nes tą neapsakomą džiaugsmą savo broliams lietuviams – 1941-ųjų metų sukilėliams, suteikėte Jūs, brangūs tėvynainiai. Todėl pirmiausia tariame Jums visiems širdingiausiai, aciū, aciū... Aleliuja, Kristus keles, džiaugsmas švitlo!“

Sukilėliai, gavę tokią gan nemazą materialinę paramą, sako, jog už tai nepakanka sakyti vien žodį „aciū“. Jie nori ir privalo pasipasakoti gerb. Marijai ir visiems užjūri lietuviams, kaip toji parama paveikė jų, Lietuvos sukilėlių, gyvenimą. Padėkos laiške rašoma: „Mes nelaikome savęs elgetomis, nelaimingais, ar paliečiamais, ar dar kitokiais vargšais. Mus visada lydi žydra, šventata viltis gyventi, kovoti, dirbti kitų – savo tėvynainių labui. Kai 1941-aisiais birželyje mes ejome į ataką prieš baisųjį raudonąjį sovietinį pavergėją, mes neklausėme kiek už tai gausime, kokios po Sukilimo bus partijos, kokios tautybės ir religijos žmonės gyvens po to Tėvyneje Lietuvoje. Bet mes sakėme: „Tebūnie laisva, nepriklausoma, suvereni Lietuva!“ Ir toji ideja sukilėlius lydėjo per kautynių barikadas, per tremtį, kalėjimus, lagerius ir visais kančių metais... Bet atėjo metas, kai jie paseno, pavargo, o kai kas net apsirgo. Ir nors apkurto nuo Sibiro speigo, bet tebegirdi nuolatinį cypimą ausyse, apako, bet visą laiką akys prieš save tebežvelgė – kankintojus. Ir nors jų žaidžios apgijo, bet nerimsta ši sielų sąjėgimas! Kodel gi nerimsta širdis ir taip sopa krūtineje? Lietuvos sukilėliai ir tai su širdgėlia ištaria: „Mūsų brangiausioji tėvynė Lietuva dar ir šiandien tebekraujuoja, tebera draskoma, plėšoma nesantaikos, apses-

ta girtuoklystės, šaudymų, žudymų, prievartavimų... Visa tai piktojo raudonojo slibino padariniai. Mums sunku visa tai matyti, o gyventi reikia, nes mums tebevirpa gerosios Vilties kibirkštėlė!“

Paramą gavę Lietuvos 1941 m. sukilėliai ištis nėra jauni. Iš visų jų net 2 yra peržengę 90-ties metų amžiaus ribą, 4 yra nuo 85 iki 90 m., 16 – nuo 80 iki 85 m., 15 – nuo 75 iki 80 m., 23 – nuo 70 iki 75 m. amžiaus.

Sukilėliai prisimena, jog beveik visi (su maža išimtimi) yra netekę savo tėviškės namų, visi gyvena, taip tarant, „svetimos pastogės“, t.y. prieglaudose, o ne savo tėvų namuose. Nėra nei vieno bent jau normalios sveikatos būklės, yra tiesiog ligoniai: persaldyti, sulaužyti, apkurtinti, sumušti, dalis be pirštų, net nušalusiomis kojomis...

Erikui Geindrichiui – 89 metai. Sužinojęs apie tautiečių iš Amerikos atsiųstą pašalpą, apalpo ir nukrito visu ūgiu. Teko gaivinti vaistais, o ir vėliau liko prikaustytas prievolos. Vytautui Korsakui jau 80 m. Paralyžuotos jo kojos, o žmona taip pat susilaužė kojos klubą. Jai reikalinga operacija: reikia statyti dirbtinį klubą. Mūsų laikų medicinos darbuotojai tą daryti atsisako, girdi, per sena – neprisig. Tad kas belieka senukams: abu sėdi ant kėdžių ir neretai nubraukia ašarą... Dažnai nėra kam ir vandens stiklinės paduoti. Romualdai Prekeriui – 73 metai. Nors akys ir atviros, bet apstulbusios – pusiau aklas. Gali žengti tik vieną kitą pusę žingsnelio. Norinčiam pereiti iš vietos į kitą vietą, kartais prisieina ir šliaužti. O juk buvo įsiai – lakūnas, kartu su garšiuoju Lietuvos lakūnu Pyragium sėdėjo viename lėktuve! Štai gyvena dabar vienišas. Sako, kad tik vieną kartą per savaitę sriubą valgo, geri kaimynai atneša. Ir štai Prekeri po trijų dienų išveža į ligoninę.

Viktoras Maldžiūnas, kuriam dabar 83 metai, guli Onkologinėje (vežio) ligoninėje. Teko amputuoti ausį. Ligonis drebančiom rankom dar pajėgia įteikti savo atsiminimų knygą „Užaugau Vilniuje“ autorini rankraštį (apie 500 puslapių), sakdamas: „Mano dienos jau baigiasi. Neturiu galimybių knygą išleisti spaustuveje. Prašau Jūsų, išleiskite nors po mano mirties knygą apie Sukilimą, apie partizanus, apie mano gyvenimo epopeją. Tai bus mūsų visos Lietuvių tautos kančių paminklas!“ Sukilėlis, Damijonas Riauka, imdamas į savo randas šį rankraštį, su sopančia širdimi pasižada išleisti jį į dienos šviesa, tikėdamas paramos iš



Paminklo „Žuvome dėl Tėvynės“ atidengimo metu kalba Seimo opozicijos vadas prof. Vytautas Landsbergis. Paminklas pastatytas Kauno Šv. Kryžiaus (karmelitų) kapinėse Gedulo ir vilties dienos proga.

Nuotr. Prano Abelkio

geros valios žmonių.

Nupiešdami tokį vaizdą, kuris slogiomis spalvomis gaubia nūdienos Lietuvoje tebe gyvenančius 1941 metų birželio sukilėlius, laiško autoriai rašo: „Štai ką padarė bolševikai iš Lietuvos švietulių, inteligentų, kovotojų už laisvę! Ir ko nemato ir negirdi dabartinė Lietuvos bolševikinė – „eldėdėpistinė“ (LDDP) „kompetentingųjų“ vyriausybė? Stribai, genocido vykdytojai, enkavedistai gauna padidintą (!) pensijas (ir kokia gėda – per televizorių kalba net pats Lietuvos prezidentas, 1996.04.15), girdi, ne iš Lietuvos biudžeto tai mokama (Lietuvoje!) Tai Maskva jiems šiuos litus (lietuviškus!) moka... Kokia čia logika? O kovotojai už Lietuvos laisvę – sukilėliai (dabar Lietuvoje yra gyvi 149!) negauna jokių pensijų, jokių lengvatų. Mūsų vyriausybė bijo žodžio „sukilėlis“, kaip velnias kryžiaus.“

1996 m. kovo 3 d. Lietuvos 1941 metų birželio 22-28 dienų Sukilėlių sąjungos tarybos narys ir įgaliotinis Kauno apygardos D. Riauka sukilėlių vardu kreipėsi į Lietuvos Respublikos ministrą pirmininką L.M. Stankevičių, primindamas, kad: „Mes – sukilėliai jau padarėm savo. Mūsų liko nedaug gyvų. Daugelis krito nelygyje kovoje – atidavė savo gyvybes už Lietuvos laisvę“. Jis prašo sukilėlių „nenužeminti prieš stribus ir genocido vykdytojus“, bet parodyti iniciatyvą, kad Seimas ir vyriausybė pripažintų Sukilėlio statusą ir sukilėliai „gautų bent kokią pensiją, kokią dabar gauna Lietuvos genocido vykdytojai“. Laiško autorius tuo pačiu priminė ir ankstesnio, skandalingai nuo valdžios arenos nuėjusio premjero A. Šleževičiaus žodžius, kuriuos reikia suprasti kaip populistinį tuščiažodžiavimą ir nieko nevertus pažadus, išdestytus atsakyme sukilėliams: „Vyriausybė remia ir remis visas pastangas objektyviai ištirti bei nuvesti Sukilimą ir jo raidą, pagerbti sukilėlius ir įamžinti jų atminimą. Tikimės, kad 1941 m. bir-

želio Sukilimas užims deramą vietą tautos istorijoje ir visi su juo susiję klausimai bus sėkmingai išspręsti“.

Atrodo, kad ne daugiau reikės, mes galima teikti ir dabartinės LR vyriausybės kanceliarijos atstovo atsakymui, kurį į ankščiau minėtą laišką 1996.03.28 (Nr. 34-3250) atsakė S. Stungury, vyriausybės patarėjas išėivijos klausimais ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos aukų rėmimo fondo valdybos pirmininkas. Del Sukilėlio statuso S. Stungury rašo taip: „Pagal Lietuvos Respublikos 1994 m. gruodžio 22 d. Valstybinių pensijų įstatymą Nr. I-730 sukilėliams gali būti skiriamos nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos, jei jiems bus suteiktas rezistentų ar pasipriešinimo sovietinei okupacijai dalyvio vardas. Todėl kiekvienam sukilėliui reikia asmeniškai kreiptis į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro rezistentų teisių komisiją (Vilnius, Gedimino g. 11), kuri jau dirba ir tokius klausimus sprendžia. Kolektyviai šio vardo suteikimas neįmanomas“. Ir dar priduriama: „Kai dėl 1941 m. birželio sukilimo vertinimo, tai vyriausybė niekada nėra pareiškiusi kokio nors neigiamo požiūrio“.

Taigi, iš šio atsakymo matyti, kad negreit sulauksime Sukilėlio statuso, kurio nors ir gyvenimo saulėlydyje dar galėtų nors kiek pasinaudoti tiek daug savo jėgų žydinčioje jaunystėje paaugojusieji už Tėvynės Laisvę sukilėliai. Nors už Lietuvą atidavė gyvybes to jau tikrai niekad nebesulauks... Galbūt tik dar šiemet išrintas naujasis Lietuvos Seimas išspręs šį ypatingai svarbų ir būtiną reikalą teigiamai.

O dabar mūsų valstybės Tautos sūnūs ir dukros – 1941 metų

Birželio sukilėliai, kovoje prieš rusiškąjį ir vokiškąjį okupantą, tegali vien tik padėkos žodžius ištarti savo tėvynainiams užsienyje ir kartu kartą džiaugsmo ašarą nubraukti. Atsiveikindami sukilėliai rašo: „Nenorėtume daugiau šiame laiške skustis žiauriu mūsų – sukilėlių likimu, nors sielos verkia ir ašaros išdžiūvo nenuriedėjusios... Mes viską matome ir senatvė nebeleidžia nieko padaryti. Gaila, bet taip yra...“

Ačiū Jums, ponai Marija, asmeniškai už rūpestį, už pasitikėjimą mumis – sukilėliais, ačiū visiems BALF'iečiams, ačiū visiems Amerikos lietuviams, savo aukomis remiantiems Jūsų fondą. Mes meldžiame Visagalią Dievą Jums visiems geros sveikatos, ilgų gyvenimo metų ir geros nuotakos!“

Laikas nestovi vietoje. Nepaisant to, jog tamsūs šešėliai tęmė 1941 m. Birželio sukilimo dalyvių senatvę, bet jie, lyg būtų tokie pat kaip ir ankščiau energingi, entuziastingi ir, žinoma, su dideliu tikėjimu ir gerąja Viltimi laukia šviesesnės Lietuvos ateities. Ir kaip laukia Birželio sukilimo 55-ųjų metinių, kurioms atsakingai ruošiasi. Birželio 22-ąją numatomi dideli renginiai 1941 m. birželio Sukilimo lopšyje – Kaune, o rytojais dieną – iškilmingas minėjimas Lietuvos sostinėje Vilniuje.

Pranas Abelkis

### LAIKRAŠČIŲ KAINOS

Lietuvoje laikraščiai brangūs ir jų tiražai vis krinta. Vienas „Lietuvos ryto“ ir „Respublikos“ numeris kainuoja po 2 Lt, „Lietuvos aidas“ – 1.5 Lt, „Respublikos“ mėnesio prenumerata kainuoja 20 Lt, „Lietuvos ryto“ – 30 Lt.

### TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

**Pinigai pervedami doleriais nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas tarp 2 - 5 dienų.**

Galimybė pervedti dolerius iš Lietuvos į JAV.

TRANSPAK - vienintelė siuntinių persiuntimo įstaiga, kur pinigai pervedami pagal Illinois valstijos leidimą.

**MAISTO SIUNTINIAI.**

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

## CLASSIFIED GUIDE

### REAL ESTATE



REALMART II, Inc.  
6602 S. Pulaski Rd.  
Chicago, IL 60629

#### BALYS BUDRAITIS

Broker-Associate

Palarnauja (vairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:

BUDRAICIUI

Bu. 312-585-6100

Page 312-308-0307

Fax 312-585-3897

### REAL ESTATE



#### RE/MAX

REALTORS

(312) 586-5859

(708) 425-7161

#### RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriškai FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

### MISCELLANEOUS

#### ELEKTROS

[VEDIMAI] – PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

#### AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVIEKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.

Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3206½ West 95th Street

Tel. (708) 424-6864

(312) 581-8884

#### J & S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-988-2658.

#### MOVING-KRAUSTYMAS

Profesionalus pataravimas priimanoms kainomis jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Skambinti:

708-424-7183

312-539-3547

#### TAISOME

SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deekys

Tel. 312-585-6624

### IEŠKO DARBO

36 metų moteris iš Lietuvos, turinti žalią kortą ieško darbo. Galėtų valyti butus, įstaigas, viešbučius, prižiūrėti sergantį žmogų. Tel. (708) 748-8677.

### FOR SALE

Parduodu gražius tautinius rūbus.

Kreiptis:

tel. 312-523-5972

## Many happy returns.

Give the gift that gives back more than you've given. For as little as \$25, you can give a piece of America to someone you care about. Ask your banker for a gift certificate upon purchase.



### DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

|                                                                           |         |
|---------------------------------------------------------------------------|---------|
| MALDYNĖLIS. Mišių ir kitos maldos vaikams. 167 psl.                       | \$7.50  |
| VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĖS. Maldaknygė. Kun. K. Matulaitis, MIC. 640 psl.  | \$5.00  |
| APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS. Maldaknygė. Kun. dr. P. Aleksa. 254 psl.           | \$1.00  |
| LAIDOJIMO APEIGOS. 55 psl.                                                | \$1.00  |
| KRISTAUS KANČIA. K. Brentano. 347 psl.                                    | \$3.00  |
| MOTINA GAILESTINGOJI. Kun. dr. J. Prunskis. 119 psl.                      | \$1.00  |
| DIEVAS IR ŽMOGUS. Prel. dr. F. Bartkus. Kun. dr. P. Aleksa. 516 psl.      | \$1.00  |
| ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliuskas. 648 psl.        | \$10.00 |
| KĄ MES TIKIME. Tikybos vadovėlis. Kun. K. Ceilešius. 195 psl.             | \$5.00  |
| KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.                         | \$3.00  |
| MISIOLĖLIS. Romos mišiolas visiems tikintiesiems. 1197 psl.               | \$27.00 |
| MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaisnora, MIC. 445 psl.                  | \$1.00  |
| IEŠKANČIOJO PĖDSAKAI. Evangeliniai męstymai. Kęstutis Trimakas. 267 psl.  | \$10.00 |
| ATEIK, ŠVENTOJI DVASIA. Religiniai pamokimai vaikams. 56 psl.             | \$4.00  |
| PRISIKĖLIMO ŽMONĖS. K. Baranuskas. 223 psl.                               | \$3.00  |
| MEILĖS UGNIS. Kristui ir bažnyčiai. Kun. dr. K. Matulaitis, MIC. 360 psl. | \$1.00  |
| MANO DIEVE VIS ARČIAU PRIE TAVĖS. Ladas Tulaba. 365 psl.                  | \$5.00  |

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų neįskaiti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygų kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.



Buenos Aires, Argentinos, lietuviai, tautinių šokių šokėjai, susibūrę į „Inkaro“ grupę. Jie daug dirbo, svajoję ir kaupe lešas, kad gautų atvykti į Čikagą ir dalyvauti X tautinių šokių šventėje. Mūsų jaunimo iš tolimosios Pietų Amerikos darbo vaisiai jau prinoko ir juos matysime liepos 6 d. Rosemont Horizon salėje, kartu su daugybe kitų, atvykusių iš arti ir toli.



# LAIŠKAI

DAR DĖL DRAUGO FONDO

Skaitome „Drauge“ apie mūsų gėrąsčius skaitytojus, kurie įvairiomis progomis siunčia „Draugui“ aukas. Remti savo vienintelį dienraštį yra visų mūsų pareiga. Tačiau yra skirtumas pinigų paskirstyme: Draugo fondui ar „Draugui“ aukos.

Skaitome „Drauge“, kad tokia ar kitokia organizacija, draugija, būrys ar kitas vienas iš surinktų pinigų renginio metu dalį savo pelno atsiunčia auką „Draugui“ paremti. Kiti privatiems asmenims, pradedami prumerata pridėda ir „Draugui“ šimtinę ar daugiau aukų. Visa tai yra gražu, naudinga ir reikalinga.

„Draugo“ išlaikymui įsteigtas fondas pasiekė dar tik pusiaukelę. Pirmiausia reikėtų iš renginių gaunamo pelno organizacijoms įstoti ir Draugo fondą nariu, su 200 dolerių įnašu. Iš privatių asmenų „Draugas“ mielai priims aukas ir bus laimingas, jeigu tie aukotojai taps ir fondo nariais. Šiuo atveju, kaip lietuviška patarlė sako: bus ir vilkas sotus ir avis sveika.

Draugo fondo direktorių tarybos pirmininkas Bronius Juodešis dažnai rašo ir prašo, sakdamas: pajudinkime, vyrai, žemę. Mes išievojus lietuvių tarpe dar turime pakankamai organizacijų ar pavienių asmenų, kurie finansiniai pajėgūs tą „žemę pajudinti“. Tik reikia pasiryžti ir noro, greičiau tapti Draugo fondo nariu.

Vytautas Šeštokas  
Los Angeles, CA

## JIE IR MES

Tenka kartais pasidalinti įspūdžiais su atvykusiais iš Lietuvos ir paklausus, ar galvotė čia, pas mus, pasilikti ir įsikurti. Gauni kartais tokį atsakymą: „O ne! Mes grįšime atgal. Atsikuriantys Lietuvoje mes reikalingi! Kas bus, jei iš Lietuvos visi išlakstys? Tėviškėje liks tik svetimtaučiai, kurių dabar jau ir taip gan daug. O čia pas jus palikę, tai ko gero sudarytume dar vieną lietuvių bendruomenę, kurią pavadintume: „Nulūžusi tautos šaka Nr. 2“. Prisimenu birželio 8 d. „Drauge“ tilpusią A. Žygo mintį, kurią paskaitavo A. Jurkutė savo straipsnyje „Pagaliau įvyko“. A. Žygas taip kalbėjo: „Šiandien nebūtina reikia gyventi etnografinėje žemėje, kad būtų to krašto arba tos tautos žmogus“.

Labai įdomu... Tik keista, kodėl mes gaudavome ryškų dël to, kad negyvenome savo etnografinėje žemėje. O jiems ryškės sulaužytos ir išmestos. Mes buvome ir esame nuvertinti tautos atskaldinai, palikę

savo kraštą ir čia patogiai gyvenę, nieko vertinga nenuveikę. Naujųjų atvykėlių neseniai įkurta bendruomenė pasivadino „Krantas“, jau nori atitinkamo įvertinimo. Gale straipsnio A. Jurkutė prašo: „Nepagailėkite gero žodžio ir pritarinio šypsenos „Krantui““. Taigi norime ir mes gauti vieną kitą šypseną iš „Krant“, ir atitinkamą įvertinimą, ką esame nuveikę beveik per pusę šimtmečio.

Lietuvėle brangi, juk tu tik juodos duonos riekė ant pasaulio vaišių stalo, tu maža. Kaip tavyje telpa tiek daug tarpusavio susiskaldymo?

Jie ir mes. Nejaugi ir čia atvažiuojame, jie liks tik „jie“, o mes liksime tik „mes“?

Genė Valantienė  
Downers Grove, IL

## DĖMESIO BALSUOTOJAI

Teko laikraščiuose skaityti, kad Mrs. Hillary R. Clinton, Amerikos prezidento žmona, neatvyks į Lietuvą. Bill Clinton lankėsi Rygoje, Latvijos sostinėje, jo žmona lankysis Taline, Estijos sostinėje ir kitose valstybėse, bet neatvyks į Lietuvos sostinę Vilnių. Tas parodo, kad demokratų prezidentui ir jo žmonai Lietuva neverta dėmesio, o gal tą daro dėl kokių pašalinių jėgų spaudimo?

Taip pat teko pastebėti, kad prezidento patarėjai gražiai kalba apie Lietuvą, o slapta daro nutarimus mūsų nenaudai, kad tik patenkinti Rusijos vyriausybės valdovus. Prisiminimas tautos genocidas, padarytas Rusijos kariškių, o prezidentas Clinton, būdamas Maskvoje nepareikšė protesto, bet siuntė daug pinigų ištūstėjusiems rusų kasa, nes milijonai buvo išleisti žmonių žudymui.

Ateina prezidentiniai rinkimai, mes, lietuviai – Amerikos piliečiai – nebusuokime už tuos asmenis, kuriems nerūpi mūsų tėvų, prosenelių kraštas – Lietuva. Išievojus politikai, laikas ieškoti Lietuvai užtarėjų!

Būkime vieningi ir parodkime Amerikos valdžios atstovams, kad jie turi atkreipti dėmesį į Amerikos-lietuvių balsuotojų teisingus reikalavimus.

Antanas Pauzuolis  
Chicago, IL

## SKUBIAI REAGUOKIME

Esu susidarius įspūdį, kad Amerikos valdiškos įstaigos neturi jokio supratimo apie pasaulio istoriją ar geografią, o dar mažiau apie tai kas šiandien vyksta pasaulyje. Duosiu vieną pavyzdį.

Gavau iš Amerikos pašto (United States Postal Service) pluoštą reklamines informacijas apie naują pašto patarnavimą pavadintą „Global Priority Mail“, pagal kurį verslo įstaigos gali greitai ir palyginti pigiai siųsti dokumentus bei kitą me-

džiagą, sveriančią nuo pusės iki 4 svarų į daugelį pasaulio kraštų. Kartu su šia informacija buvo įdėtas didelio formato viso pasaulio žemėlapis, kuriame visų valstybių sienos apibrėžtos raudona linija. Tačiau visos valstybės ir rytus nuo Lenkijos sienų neturi. Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina, Gudija ir Rusija su krauto ir vieną krūvą ir apibrėžtos viena raudona linija! Tai nesuprantamas ir nepateisinamas dalykas, ateinantis iš oficialios Amerikos valdžios įstaigos. Susidarytų įspūdis, jog Amerikos valdžia mano, kad anksčiau vėliau Rusija vel atsiims tas šalis ir nereikės keisti senųjų žemėlapių.

„Draugo“ skaitytojai, o ypač mūsų veiksniai, turėtų reaguoti laiškais ir telefono skambinimais. Tą patį turėtų daryti ir Lietuvos ambasada. Čia pateikiu adresus ir telefono numerius, kurie buvo pridėti prie minėtos medžiagos: United States Postal Service, International Business Unit, 475 L'Enfant Plaza SW, Washington, DC 20260-6500; United States Postal Service, Marketing Department, P.O. Box 2484, Westminster, PA 15774-9806; telefonai: 1-800-222-1811 ir 1-800-843-8777 ext. 2009.

Valentinas Ramonis  
Lemont, IL

## „BAIMĖS KULTAS“

„Kas išlaisvino Lietuvą“? Dr. Linas Sidrys „Drauge“ (5.29.96) labai įdomiai bei teisingai aiškina ir daro palyginimus apie Lietuvos nepriklausomybės siekimus. Gal iš visų teisingiausias jo pasakymas yra: „Tarybinėje respublikoje užaugę lietuviai šio skirtumo nesupranta ir neįvertina“. Tai ir yra mūsų visų didžiausias rūpestis bei neišsakomas skausmas, kai matome šitokioje būklėje atsiradusius mūsų brolius ir seses lietuvius. Mes negalime lengvai numoti ranka ir galvoti, kad tai yra jų pačių, savų norų pasirinktas kelias. Atvirkščiai, turėtume stengtis kuo daugiau susipažinti su komunizmu bausmų ir jų naudotais metodais žmonių galvomis perdirbimui. Tik tada žinosime, kodėl taip yra, ir su Dievo pagalba galėsime jiems padėti.

Po nepriklausomybės atgavimo aš labai klausinėju savo gimines, kad papasakotų kas iš tikrųjų vyko sovietijoje. Giminitis, kurio tėvas mirė Sibire, motina grįžo su palaužta sveikata, bandė man aiškinti, bet skausmingi prisiminimai jam atėmė kvapą. Tuomet jis priėjo prie ištisai knygomis padengtos sienos, paėmė B. Brazdžionio „Poezijos pilnatis“.

Lietuvoje 1989 metais išleista knyga, atvertė 532 psl. pirštu parodė eilėraštį „Baimės kultas“ ir pasakė: „Čia rasi atsakymą į savo klausimus, nes kiekvienas čia parašytas žodis yra teisybė“.

Ne be reikalo B. Brazdžionis net komunistinėje enciklopedijoje aprašomas kaip pranašingas rašytojas. Aš labai no-

## DĖMESIO VERTA INFORMACIJA

Prašome Jūsų pateikti informaciją, kiek valstybės biudžeto lėšų buvusi Kultūros ir švietimo ministerija, dabartinė Kultūros ministerija bei Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės skyrė Ukrainos lietuviams remti. Taip pat domina detalus minėtų lėšų panaudojimas.

Žinoma, kad dalį lėšų, skirtų Ukrainos lietuviams remti, Kultūros ir švietimo ministerija pervedė Lietuvoje veikiančiai bendrijai „Lituanica“. Kilo daug abejonių dėl lėšų, pervesių bendrijai „Lituanica“, panaudojimo pagal paskirtį. Pvz.: 1991.09.26 Kijevo lietuvių draugijai remti pervaista 5,000 rublių. Deja, Kijevo lietuvių draugija iki šiol neturi jokių duomenų, kad skirtos lėšos pasiekė adresatą, 1991.09.26 skirtos pašalpos Ukrainos mokytojams. Ukrainos lietuvių taip pat neturi duomenų, kam lėšos buvo išmokėtos. 1992.06.03 vėl skirtos pašalpos Ukrainos mokytojams. Vėl nėra jokių dokumentų, įrodančių lėšų panaudojimą pagal paskirtį.

Žinoma, kad bendrijos „Lituanica“ patalpose, esančiose Vilniuje, Basanavičiaus 15/6, veikia komercinės Kauno firmos WDB Vilniaus filialas, kuriam vadovauja bendrijos „Lituanica“ narys Saulius Brazionis. Tą patvirtina ir Lietuvos imonių kataloguose pateikiama informacija. Šiuo metu firma „Vėlunga“ taip pat skelbia bendrijos „Lituanica“ patalpų adresą J. Basanavičiaus 15/6, Vilnius. Mus domina ar teisėtai bendrijos „Lituanica“ patalpos naudojasi komercinės firmos?

Iki šiol Ukrainos lietuvių draugijos neturi savo patalpų, kadangi nėra lėšų sumokėti nuomos mokesčių. Tačiau Kultūros ministerija surado lėšų bendrijos „Lituanica“ patalpų remontui – 1994.04.20 skirta 5,000 Lt.

Žinoma, kad bendrijos „Lituanica“ pirmininkas yra Audrys Antanaitis. Anksčiau Audrys Antanaitis dirbo Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais sektoriaus vadovu. Šiuo metu Audrys Antanaitis dirba Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamente prie Lietuvos Respublikos vyriausybės ryšių su tautiečiais skyriaus vadovu.

Mus domina tiek Kultūros ir švietimo ministerijos, tiek Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimų teisėtumas, skiriant lėšas bendrijai „Lituanica“. Visiškai nesuprantama, kodėl tiek Kultūros ir švietimo ministerija, tiek Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas negalėjo lietuvių bendruomenių remti tiesiogiai, be abejotinų tarpininkų paslaugų. Skir-

iant lėšas bendrijai „Lituanica“, buvo sudaromos sąlygos finansiniams piktnaudžiavimams.

Dar labiau nesuprantama, kodėl buvusiam Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais sektoriaus vadovu, dabartiniam Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentu ryšių su tautiečiais skyriaus vedėjui Audriui Antanaičiui prireikė steigti dar ir visuomeninę organizaciją. Juk bendrija „Lituanica“ pradėjo dubliuoti valstybinių institucijų struktūrinių padalinių – Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais sektoriaus, šiuo metu Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento ryšių su tautiečiais skyriaus – funkcijas.

Tai galima traktuoti taip: valstybinės institucijos darbuotojui Audriui Antanaičiui, organizuojant „paramą“ tautiečiams, pradėjo nepakakti 8 valandų per dieną. Tad jis įsteigė dar ir visuomeninę organizaciją, kad galėtų atlikti kamuo nuo valdiško darbo laiku „remti“ tautiečius visuomeniškai. Tikėtina, kad valstybinės institucijos valdininkas Audrys Antanaitis dirbo prastai, todėl visuomeninės organizacijos vadovui Audriui Antanaičiui tekdavo lopyti valdiško darbo „skyles“. Visuomenininko Audrio Antanaičio entuziazmui palaikyti valdininkas Audrys Antanaitis atseikėdavo lėšų iš valstybės biudžeto. Nors, ką gali žinoti, gal Kultūros ir švietimo ministerijos vadovai buvo linkę palaikyti savo darbuotojų „užkla-

NEPARDAVINĖS ALKOHOLIO PAMALDŲ LAIKU

Utenos rajono Užpalių seniūnijos gyventojų sueiga, be kitų klausimų, svarstė, kaip sutvarkyti prekybą alkoholiniais gėrimais, kad būtų užkirstas kelias žmonių nuodijimui per vadina-muosius „taškus“ bet kurio paros metu. Pareigūnai prašė gyventojų pagalbos, o žmonės reikalavo, kad griežtesnį priemonių imtųsi savivaldybė. Nutarta uždrausti prekybą alkoholiu sekmadieniais, pamaldų metu. Beje, rajono taryba patenkė gyventojų svarstymui naujos licencijų verstis mažine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo tvarkos projekta, iš kurio matyti, kad prekybą svaigalais ketinama griežčiau kontroliuoti visame rajone.

SKATINAMAS VERSLAS

Skiedama paremti bedarbius, Ignalinos rajono taryba nusprendė besimancius verslo atleisti nuo visų mokesčių. Nemokės mokesčių savivaldybės biudžetui ir darbdaviai, steigiantys naujas darbo vietas. Nuspręsta prašyti Utenos apskrities administraciją leisti bedarbiams, norintiems užsiimti žemės ūkio veikla, be eilės gražinti nuosavybės teise priklausančios žemės sklypus.

rečiau žinoti, kuriais metais šis eilėraštis buvo parašytas. Dana Čipliesė Willoughby, OH

DRAUGAS, antradienis, 1996 m. birželio mėn. 25 d.

5

sinę“ veiklą ir pirštę išpirsdavo valstybės biudžeto lėšas bendrijai „Lituanica“? Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais sektoriaus vadovas Audrys Antanaitis maloniai rekomenduodavo ministrui ryšius su tautiečiais palaikyti per bendrijos „Lituanica“ pirmininką Audrį Antanaitį. Žinia, ne už dyką. Visame pasaulyje mokami procentai už tarpininkavimo paslaugas.

Nors yra ir gyvenimiškesnis bendrijos „Lituanica“ įsteigimo ir veiklos paaiškinimas, kaip

jau mūsų valstybėje įprasta. Audrys Antanaitis tęsia „šau-niųjų“ valdininkų tradicijas – įsteigė po bendrijos „Lituanica“ vėliava valdiškų pinigų „plovimo mašiną“.

Tikimės, kad valstybinės institucijos įsigilins į bendrijos „Lituanica“ įsteigimo ir „veiklos“ aplinkybes ir ras būdų sustabdyti nusikaltamą veiklą.

Su pagarba

Petras Grinis  
Ukrainos Respublikos Belaja Cerkov miesto lietuvių bendruomenės pirmininkas

## A.†A. THOMAS RONGE

Gyveno Mt. Prospect, IL.

Mirė 1996 m. birželio 22 d., sulaukęs 53 metų.

Nuliūdę liko: žmona Danutė Mockutė Ronge, sūnus John, dukter Kristina Dotzler, žentas Richard, anūkas Zachary Dotzler, tėvai, du broliai ir sesuo su šeimomis, močiutė, uošvė Pranė Mockuviene, gimines, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, birželio 24 d. nuo 3 iki 9 v.v. Friedrichs laidojimo namuose, 320 W. Central Rd., Mt. Prospect, IL.

Laidotuvės įvyks birželio 25 d., antradienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į St. Raymond parapijos bažnyčią Elmhurst at Lincoln, Mt. Prospect, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnus, dukter ir visa šeima.

Laidotuvių direkt. Friedrichs Funeral Home. Tel. 847-255-7800.

Daug nuo žemės nelaukiau, tu geriausiai žinai –  
Mano sąžinė tau atvira  
Daug vargau ir kentėjau, gal Aukščiausias už tai  
Man atleis, jei suklydau kada.

Maironis.

## PADĖKA A.†A. Dr. BENEDIKTAS ROČKUS

Mūsų mylimas Vyrras, Brolis, Dėdė netikėtai mirė 1996 m. birželio 4 d. Buvo palaidotas birželio 8 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Reikiame nuširdžiai padėką kun. V. Rimšeliui už maldas koplyčioje, šv. Antano parapijos bažnyčioje atlaikytas šv. Mišias, turiningą pamokslą ir palydėjimą į kapinąs.

Dekojame solistui A. Brazui ir Cicerio šv. Antano parapijos chorui už jausmingas giesmes šv. Mišių metu.

Nuširdžiai dėkojame dr. P. Kisieliui už atsisveikinimo pravedimą, Onai Venclovienei Liet. B-nės vardu ir dr. B. Motušienei BALFo vardu pasakytus paguodos žodžius koplyčioje.

Padėką reikiame giminiams, draugams ir bičiuliams aplankiusiems a.a. Benediktą koplyčioje, už aukas šv. Mišioms ir labdarai, gėles, telegramas, užuojautą per spaudą ir žodžiu.

Nuširdi padėka karsto nešėjams: F. Bobinui, dr. J. Dėdinui, dr. F. Kaurinui, dr. P. Kisieliui, M. Kvedarui, J. Rugeliui ir W. Skladowski.

Taip pat dėkojame Jean Vance ir padėjėjams už rūpestingą patarnavimą palydint velionį į Amžinojo Poilsio vietą.

Nuliūdę: žmona, brolis ir brolienės Lietuvoje ir kiti giminės.

## A.†A. ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, jo žmonai PRIMAI, dukrai DANUTEI su vyru, seseriai SOFIJAI SALIENEI, seserims bei broliui Lietuvoje ir visiems artimiesiems reikiame nuširdžiai užuojautą.

Regina ir Jurgis Mikailos

## A.†A. ALEKSUI VAŠKELIUI

mirus, jo šeimai, giminei ir seserį SOFIJĄ SALIENĘ nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Robertas ir Aldona Tamulioniai

## A.†A. VALERIJUI GRAŽULIUI

mirus, žmoną LILĘ, seseris ONUTĘ ABARIENĘ, MARYTĘ ERLINGIENĘ, brolių ALBINĄ ir jų šeimas nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sigutė ir Juozas Užupiai

## ČIKAGOS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO

### 33-čias GINTARO BALIUS

Pagerbiamos nusipelnusios lietuvių moterys

ALDONA BRAZIENĖ, BIRUTĖ JASAITIENĖ, EVELYN OŽELIENĖ

1996 m., birželio 30 d., sekmadienį

Hilton Inn of Oak Lawn Grand Ballroom  
9400 South Cicero Ave.  
Oak Lawn, Illinois

Kokteiliai 4:30 val. p.p.; vakarienė 5:30 val. p.p

\$40 asmeniui

Visas pelnas skiriamas lietuvių studentų stipendijoms

Rezervacijos: Pranė Simanonis

Tel.: 708-422-5937



Jaunieji šv. Kazimiero lietuviškos mokyklos, veikiančios prie Dievo Motinos lietuviškos parapijos Clevelande, mokiniai, pasirodę atvykę į X tautinių šokių šventę. Jie tikisi, kad Rosemont Horizon salė liepos 6 d. bus pilnutele ir minia sutiks jų pasirodymą labai entuziastiškai.



## ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

**Daiva (Grigaitė) ir Paulius Majauskai**, gvy. Westmont, IL, s.m. birželio 3 d. susilaukė pirmagimio sūnaus Jono Algirdo. Vaikaičiu nuosirdžiai džiaugiasi seneliai Irena ir Algirdas Grigaičiai, taip pat Virginija Majauskienė – Pauliaus tėvelis a.a. Bronius Majauskas yra jau miręs.

**A.a. Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro** prof. Stepono Kairo ir Kipro Bielinio palaikai, palaidoti Lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje, bus perkelti į Lietuvą ir perlaidoti Kauno Petrašiūnų kapinėse. Paminklais ir perlaidojimu Lietuvoje rūpinasi speciali parlamentarinė komisija. Atsisveikinimas įvyks birželio 29 d., šeštadienį, 3 val. p.p., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski. Visuomenė kvietama gausiai dalyvauti.

**Šv. Kazimiero seselių metinė vasaros šventė** ruošiamą liepos 14 d., sekmadienį, motiniškojo vienuolyno namo kieme. Seselės paprastai šioms šventėms pasirūpina puikių užkandžių, įvairių rankdarbių, laimėjimų – šiemet bus galima laimėti net 5,000 dol. pirmąją dovaną ir dar 5 – po 1,000 dol., informacijos teikiamos, paskambinus tel. (312) 776-1324. Visuomenė kvietama ne tik iš Čikagos, bet ir iš tolimesnių vietų.

**x Prof. Stepono Kairo ir Kipro Bielinio minėjimas** bei palaikų išlydėjimas iš Tautinių lietuvių kapinių Čikagoje ir Petrašiūnų kapinės Kaune, įvyks šeštadienį, birželio 29 d. 3 v. p.p. Balzeko muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Minėjimą rengia tam tikslui sudaryta Lietuvos Parlamento komisija. (sk)

**x A.a. Alfonsas Vitrinas mirė birželio 19 d.** Kaune ir buvo palaidotas Panemunės kapinėse birželio 21 d. Liko žmona Sofija Garmutė.



Rugsejo 7 d. Lithuanian Mercy Lift vykstantis pokylis pavadintas „Artimo meilės menas“. Kodel toks pavadinimas? Iš dalies dėl to, kad pokylis ruošiamas The Art Institute of Chicago patalpose, iš dalies, kad myleti savo artimą, padėti vargšams, ypač ligoniu, yra gražiausias menas. Asta Razmienė (iš kairės), Marytė Nemickienė ir Lidija Ringienė priklauso pokylio ruošos komitetui ir visus kviečia rezervuoti rugsejo 7 d. LML.

**x Miela sesele Margarita** iš Putnam Conn., esu dekinga Jums už užuojautos žodžius koplyčioje ir šv. Mišias paaukotas birželio 6 d. už mano mylimo vyro Benedikto Ročkaus sielą.

**Liūdinti žmona Gabrielė** (sk)

**x Pensijs iš Vokietijos!** JAV bese gyvenantys, vokiškai kalbantys žydai dabar gali gauti pensiją iš Vokietijos. Informacijai skambinkite: **Werner Zahn**, 312-271-0657, **Hansa Travel Bureau**. (sk)

**ARAS ROOFING**  
Arvydas Kiela  
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus  
Tel. 708-257-6746  
Skambinti po 6 v v

**Žinome, kad esate užsienie** tautinių šokių šventės paruošiamaisiais darbais – vieni repeti-cijomis, kiti svečiais, dar kiti, talkininkavimu daugybe šventės renginių ir reikalų, tačiau prašome valandėlę stabtelėti ir prisiminti, kad „Draugo“ vasariniam pobūviui gamtoje reikalingi laimikiai. Kaip ir kitais metais, pobūvis gegužinė bus t. marijonų sodelyje (prie „Draugo“ patalpų) liepos 28 d., sekmadienį, o laimėjimams dovaneles priimanos kasdien darbo metu administracijoje. Bū-tume labai dėkingi už „laimės šulinio“ papildymą.

**Pasaulio lietuvių centro**, Lemonte, gegužinė ruošiamą liepos 7 d., tuoj po Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje (apie 12 val.). Skanus, įvairus maistas, linksma muzika, sportas, graži aplinka visus kviečia maloniai praleisti laiką savo artimųjų draugystėje.

**„Draugo“ redakcija** penktadienį, birželio 21 d., susilaukė ypatingų svečių: Kauno Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus prof. Broniaus Vaskelio su žmona Stase ir sūnum Darium (sūnus gyvena Arlington Heights, IL, o profesorius, kaip visiems žinoma, šiuo metu parvykęs į JAV atostogų).

**Jonas Kairevičius**, Lietuvos Advokatų tarybos vicepir-m., Kauno Advokatų sąjungos pirm., I Laisvės fondo Lietuvos filialo tarybos pirmininkas ir ypač veiklus krikščioniškame Lietuvos evangeliku judėjime, kartu su žmona Vida, į „Draugą“ buvo atlydėtas „I Laisvę“ žurnalo redaktoriaus Juozo Baužio ir Onutės Baužienės. J. Kairevičius sekmadienį dalyvavo lietuvių evangeliku liuteronų Tevės parapijoje rengtame vysk. Anso Trakio mirties 10 metų prisiminime, o šia savaitę išvyko į Dainavą, kur kalbės Lietuvos Fronto bičiulių stovykloje.

## PASKIRTOS STIPENDIJOS

Čikagos Lietuvių Moterų klubas šiemet skiria dviem lietuvių kilmės studentėms stipendijas po 1,000 dol.



Lee Ann Cuny.

**Lee Ann Cuny** baigė Amos Alonzo Stagg gimnaziją, kur buvo įtraukta į mokyklos garbės sąrašą. Priklausė Pi Sigma Pi korporacijai, lotynų kalbos ir metinio leidinio klubams, para-pijos jaunųjų grupės nare. Laisvalaikį dirba savanore invalidų namuose. Studijoms pasirinko fizinės terapijos šaką Hope College, Holland, Michi-gan.



Jolanta Indrijaitė.

**Jolanta Indrijaitė** prieš 3 metus atvyko iš Lietuvos ir ši-met baigė Maria aukštesniąją mokyklą. Priklausė „Rūtos“ klubui, teniso, tinklinio, bad-minton komandoms, įtraukta į studentų garbės sąrašą. Laisvalaikį patarnauja vyresnio amžiaus asmeniui, negalinčiam išeiti iš namų. Sieks galiausiai įsidarbinti. Jolanta mokosi Northern Illinois universitete.

Stipendijas bus įteiktos ČLMK rengiamo „Gintaro“ pokylio metu birželio 30 d., sekmadienį, Hilton Inn of Oak Lawn Grand Ballroom. Klubas narės linki stipendijatėms sėkmės, siekiant užsibrėžto tikslo.

**Neseniai viesėjės Čikagoje** ir kituose lietuvių telkiniuose Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas kun. Jonas Boruta, SJ, prašo išspausdinti patikslinimą dėl „Drauge“ birželio 11 d. išspausdinto straipsnelio „Vakaronė su kun. J. Boruta“, buvo išspausdintas toks sakiny: „be to, Mokslo ir švietimo ministerija leidžia taisykles mokykloms, kurios yra priešingos religiniam ir moraliniam auklėjimui... o turi būti: „be to, LDDP frakcija Seime siūlo švietimo įstatymo pataisas, kurios yra priešingos religiniam ir moraliniam auklėjimui“. Tiems siūlymams, suprantama, net Mokslo ir švietimo ministerija nepritaria, todėl būtina netikslumą atitaisyti.

**x TRANSPAK praneša:** „Biržų krašte įregistruota 3271 ūkininkas; jie valdo per 28 tūkst. ha žemės. Per praėjusius metus ūkininkai pardavė 83 proc. pagaminto pieno, 79 proc. mėsos, 71 proc. grūdų iš bendro rajone parduoto žemės ūkio produkcijos kiekio“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.** (sk)

## DARBINGAS TAUTINIŲ NAMŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių Tautinių namų metinis 29-sis narių susirinkimas buvo birželio 15 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Narių registraciją atliko Oskaras Kremeris ir Vaclovas Mažeika. Susirinkimą atidarė valdybos pirm. Matilda Marcinkienė, pasveikindama susirinkusius, prašė vienos minutės tylos atsisveikinimui ir pagerbti mirusius narius. Susirinkimui pirmininkauti pakvi-tė tarybos narį Petrą Buchą, o sekretoriauti – Zuzaną Juškevičienę.

Petras Buchas padėkojo už jam duotą pasitikėjimą ir pateikė darbotvarkės priėmimą. Neatsiradus jokių pasiūlymų bei pakeitimų, praėjo susirinkimo protokola perskaitė Filomena von Braun, kuris buvo priimtas su mažu papildymu. Toliau buvo valdybos pirmininkės M. Marcinkienės pranešimas. Kadangi namai yra parduoti, todėl jos pranešimas buvo trumpas, nes jokios organi-zacinės veiklos ir darbų daug nebuvo. Susirinkimą anksčiau negalėjo sukviešti, nes Tarybos pirmininkas turėjo problemų su sveikata. Iždininkas Oskaras Kremeris perskaitė 1994-1995 m. finansinę apyskaitą, kuri dar prieš susirinkimą buvo išsiu-tintinėta visiems nariams. Už jo kruopštų ir daug valandų įdėtą darbą, dalyviai plojimu jam iš-reiškė nuosirdžią ir didelę padėką. Revizijos komisijos narys Vytautas Jaukalaitis perskaitė revizijos komisijos aktą. Knogos yra tvarkingai ir gerai vedamos.

Tarybos pirm. Jono Jurkūno pranešime buvo kalbama: kokie darbai dar turi būti atlikti ateityje. Kasos balansas 1996 m. sausio 1 d. žymiai sumažės, kai bus išmokėti įsipareigojimai – ilgalaikės paskolos laktai, sumoje 51,560 dol. Be to, taryba rimtai svarstė ir priėjo išvadą, kad tam tikrą sumą, iš likusio pelno, reikia skirti kultūriniam reikalams. Kilo diskusijos. Buvo įvairių nuomonių ir pasiūlymų. Slaptu balsavimu daugumas narių pasisakė už tarybos rekomenduotą 50,000 dol. sumą. Namų korporacija dar turi pirkusi 3 ha žemės sklypą Lemonte, ją parduoti – nutarimas yra padarytas ir greitai.

Po susirinkimo visi nariai ir svečiai buvo pakviesti prie turtingos, skaniai ir išradingai paruoštos vakarienės. Už tai didelė padėka priklauso šeimininkėms ir organizatoriams. Malonu paminėti, kad šiame susirinkime dalyvavo atvykę iš tolimesnių Floridos L. ir J. Žvyniai, kurie buvo iš pirmųjų organizatorių ir rėmėjų Tautinių namų išigijimo idėjos.



Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos valdyba ir Čikagos skyriaus pirm. tariai ateinančio seimo rinkimai. Iš kairės: Stasys Briedis, dr. Leonas Kriaučiūnas, Eleonora Valiukienė, P. Buchas, dr. L. Simulienė ir Oskaras Kremeris.

Nuotr. Irenos Kriaučiūnienės

## SIBIRO TRĖMIMŲ MINĖJIMAS LEMONTE

Lietuvių tauta niekada nepamirš savo geriausių sūnų ir dukrų Sibiro trėmimų, kuriuos per kelis pavasarius brutaliai vykdė Maskva ir jos tarnai Lietuvoje.

Dalis išeivių, dabar gyvenančių Vakarų pasaulyje, buvo pirmųjų trėmimų liudininkai. Dauguma jų tada liko neišvežti, pasislėpė, pasitraukė iš savų namų, o vėliau, artėjant vėl Maskvos raudonajam terorui, pasitraukė ir iš tėvynės. Nei vienas iš pirmųjų trėmimų vaizdai neišdilo iš atminties. Dėl tų trėmimų birželio 14 d., pavadinta Gedulo ir vilties diena, įparei-ta gausiai kasmet priminti mūsų jauniesiems kartai ir visam pasauliui mūsų tautos genocidą, kurį per 50 metų vykdė kruvinasis komunizmas.

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba, vadovaujama Gedimo Kazėno, Sibiro trėmimus paminėjo birželio 16 d. Pasaulio lietuvių centre.

Minėjimas pradėtas vėliavų pakėlimu – pusiau stiebo – centro sodelyje, dalyvaujant ir pamaldas gausiai susirinkusiems, misijos chorui giedant JAV ir Lietuvos himnų. Po to

## REIKIA TALKOS!

„Draugui“ labai reikia pagalbos X tautinių šokių šventės mugėje penktadienį, liepos 5 dienai, nuo 9 val. ryto iki 6 val. po pietų. Jeigu kas galėtų paaukoti keletą valandų mugėje pardavinėti knygas, priimti „Draugo“ prenumeras ir pabendrauti su mugės lankytojais, prašau man paskambinti „Draugo“ telefonu.

Ignas Budrys, administratorius

## KVIEČIAME!

Yra sunku patikėti, kad tradicinis „Gintaro“ balius jau čia pat. Šiemet gamta nenoromis renkasi vasarišką aprangą, bet kalendorius žengia savo nusta-tytu keliu. Lietuviškas jaunimas visomis jėgomis įsijungęs į X Tautinių šokių šventės pasirušimas. Tad, vietos jaunų gintarių pristatymo, Čikagos Lietuvių moterų klubo narės skiria 33-jį „Gintaro“ pokylį pažymėti ir pareikšti padėką trim lietuvių moterim, pašven-tusiom neišmatuojamą jų gyvenimo dalį visuomeniniam darbu, ryžtingam pasirinkto idealo siekiui. Tai Aldona (Sokaite) Brazienė, Birutė (Užgrytė) Jasaitienė ir Evelyn (Sutkutė) Ožlienė – kiekviena jų pripildžiusi gerų darbų skrynią.

33-čias „Gintaro“ pokylis vyks sekmadienį, birželio 30 d., Hilton Inn of Oak Lawn didžiojo salė. Priėmimas 4:30 val.; vakarienė 5:30 val. Vietos rezervuojamos pas Pranę Simanienę, tel. 708-422-5937. Renginio komitetui vadovauja Ramona Kaveckaitė ir Harriet Kamin (Kaminskienė). Visas pelnas skiriamas lietuvių kilmės studentų stipendijoms. Viešnios ir svečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

M.K.



„Grandies“ tautinių šokių grupės šokėjai (iš kairės): Tania Mikaitytė, Rima Polikaitytė ir Audrius Polikaitis. Ši nuotrauka JAV LB Kultūros tarybos Ales Keželiens pastangomis buvo pristatyta visiems Čikagos laikraščiams (taip pat „USA Today“), pasiūsta TV ir radijo stotims, kad sužadintų dėmesį ateinančiai tautinių šokių šventei. Kartu išsiųstas ir atitinkamas reklaminis pranešimas. „Bevilijant“ kitataučius į tautinių šokių šventę, teberusena rūpestis: ar lietuviai ją pakankamai domės ir užpildys Rosemont Horizon salę liepos 6 d.?

vyko tremtyje žuvusių ir mirusių prisiminimui skirtos Mišios, kurias aukojo svečiai iš Mont-reallo kun. Kazimieras Ambra-sas ir misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, o choras giedojo minėjimui pritaikytas giesmes.

Užbaigus pamaldas, bažnyčioje tęsėsi trečioji minėjimo dalis, kuriai vadovavo LB Lemonto apylinkės valdybos vykd. vicepirm. Vladas Stropus. Jis priminė, kad „šiemet sukanka 55 metai nuo tos birželio 14-15 nakties kada rinktiniai mūsų tautos sūnūs ir dukros buvo pri-kelti iš miego, daužant šautuvų buožėmis duris, rusų NKVD kareiviams ir bendrininkams lietuviams įsiveržus į namus, duodant įsakymą pasiimti šiek tiek daiktų ir pradėti keliuonę į Stalino pažadėtą rojų – Sibirą. Tada pradėtas planingas lietuvių tautos naikinimas – geno-cidas tęsėsi ir po antrosios oku-pacijos. Tūkstančiai žmonių tapo kruvinąjį komunizmo aukomis: sušaudyti, badu numarinti, nežmoniškos sąlygose nukankinti, Sibiro speiguose sušalę ir išsekę. Tik maža dalis atlaikė visus kankinimus grįžo į tėvynę, su palaužta sveikata, be vietos kur prisiglausti“.

Visi mirusieji buvo pagerbti tylos minute, o trėmimų liu-dininkas, besislapstydamas pats išvengęs tremties, per vargus baigęs Lietuvoje pogrindinę kunigų seminariją, kun. Kazi-mieras Ambrasas pakviestas tarti žodį. Prelegentas savo atsiminimais minėjo vykusį tautos genocidą ir religijos žlugdymą, dėl kurio iš buvusių 1,700 kunigų Lietuvoje liko tik apie 600. Trėmimai ir persekio-jimai katalikųbei Lietuvoje padarė labai didelę žalą. Jos atstatymui šiandien reikia daug religinių pašaukimų.

Minėjimo meninėje dalyje misijos choras diriguojant Birutei Mockienei, akompanuojant Rasai Poskočimienėi bei Faustui Stroliai, o smuiku palydint dr. Leonidui Ragui, padainavo A. Vanagaicio „Laisvės varpa“, „Malda už žuvusius“, G. Šukio giesmę „Karaliau, Tau po kojų“ ir, visiems kartu giedant, „Lietuva brangi“. Solo giesmę „Tremtinys“ giedojo sol. Praurimė Ragienė, pritariant smuikui ir vargonams.

Minėjimą užbaigė V. Stropus, dėkodamas chorui, solistei, akompaniatoriams, dirigentei ir visiems dalyvavusiems. Tragiškų trėmimų dienų minėjimas bažnyčioje gerai derinosi su rimties nuotaika, o choro giesmės ir dainos labai gerai skambėjo aukštuose bažnyčios skliautuose.

Br. Juodelis

Poeto dr. Vainio Aleksas eilėraščiai iš jo „7 Folk Songs with Refrains“ serijos yra išspausdinti neseniai išleistoje knygoje „Our Mothers, Our Sel-ves“. Writers and Poets Celebrating Motherhood. Knygoje taip pat spausdinami žymių Amerikos rašytojų ir poetų dar-bai (pvz. poetės Maya Angelou, Margaret Atwood, Galway Kin-nell). Dr. Vainis Aleksas dėsto anglų kalbą University of Il-linois at Chicago ir North Cent-ral College